

Izveštaj u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive – Pillar 3

UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd

sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine

Maj 2024.

SADRŽAJ

1.	STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA	2
2.	KAPITAL	14
3.	ADEKVATNOST KAPITALA I KAPITALNI ZAHTEVI	22
4.	INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA	24
5.	ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA	25
6.	KREDITNI RIZIK	27
6.1	Metodologija za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki	27
6.1.1	<i>Obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi</i>	<i>29</i>
6.1.2	<i>Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi</i>	<i>31</i>
6.1.3	<i>Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu rezervisanja</i>	<i>32</i>
6.1.4	<i>Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama</i>	<i>34</i>
6.1.5	<i>Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja</i>	<i>35</i>
6.1.6	<i>Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća</i>	<i>37</i>
6.1.7	<i>Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije i ispravka vrednosti</i>	<i>38</i>
6.1.8	<i>Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama</i>	<i>39</i>
6.1.9	<i>Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge</i>	<i>41</i>
6.1.10	<i>Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika</i>	<i>41</i>
7.	TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI	43
8.	OPERATIVNI RIZIK	44
9.	KAMATNI RIZIK	46
10.	IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA	46
11.	POKAZATELJ LEVERIDŽA	46
12.	SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE banke koji se odnose na kvalitet aktive BANKE ..	47
12.1.	Podaci i informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku	47
12.2	Podaci i informacije koje se odnose na internu klasifikaciju potraživanja	61
12.3	Podaci i informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom	63
12.4	Podaci i informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja	68
12.5	Podaci i informacije koje se odnose na politiku otpisa potraživanja	69
12.6	Podaci i informacije koje se odnose na prihode od kamate i njihovo priznavanje	69
12.7	Podaci i informacije koje se odnose na restrukturirana potraživanja	71
13.	Izveštaji za bankarsku grupu	79

UVOD

Ovaj Izveštaj je sačinjen u skladu s Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke objavljenom u Službenom glasniku broj 103/2016. i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive.

Banka posluje pod imenom UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd. Sedište Banke je u Beogradu, Rajićeva 27-29.

1. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka objavljuje podatke, odnosno informacije koji se odnose na strategiju i politike za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, i to:

- Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika;
- Strukturu odnosno organizaciju funkcije upravljanja rizicima;
- Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i način merenja rizika;
- Tehnike ublažavanja rizika, kao i načine koje Banka koristi za obezbeđivanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika;
- Potvrdu Banke o adekvatnosti uspostavljenog sistema upravljanja rizicima u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju;
- Sažet opis povezanosti rizičnog profila Banke sa njenom poslovnom strategijom, kao i sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovim vrednostima, a na osnovu kojih zainteresovana treća lica mogu sama da ocene upravljanje rizicima banke, kao i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima;
- Opis načina na koji se obezbeđuje informisanje organa upravljanja banke o rizicima.

Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika

Osnovne vrste materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju su:

- Kreditni rizik¹,
- Tržišni rizik²,
- Operativni rizik³,
- Strateški/Poslovni rizik,
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi⁴,

¹ Uključuje Rizik neizvršenja obaveza (čije su materijalno značajne podvrste FX indukovani kreditni rizik, Rizik države, Rizik zemlje), Rizik kreditne koncentracije i Migracioni rizik. Ostale nematerijalne potkategorije su: Rizik druge ugovorne strane, Rizik ulaganja, Rezidualni rizik, Rizik izmirenja i Kamatno-indukovani kreditni rizik. Rizik neizvršenja obaveza, Rizik kreditne koncentracije i Migracioni rizik zajedno predstavljaju ukupan Kreditni rizik. Sve ove kategorije Kreditnog rizika su podvrgnute dodatnim razrađenim marginama konzervativizma koje modifikuju parametre kreditnog rizika, kako bi se uzela u obzir činjenica da pojedini lokalni modeli mogu imati materijalne nedostatke.

² U materijalno značajne potkategorije se ubrajaju Rizik kreditnog spread-a i Rizik neizvršenja u portfoliju namenjenom trgovanju, koji se odnosi na direktne gubitke zbog neizvršenja obaveza dužnika kao i potencijal za indirektnu gubitku koji mogu nastati zbog neizvršenja obaveza. Ostale nematerijalne potkategorije tržišnog rizika su Kamatni rizik u portfoliju namenjenom trgovanju, Devizni rizik, Bazni rizik, Rizik volatlnosti, Kreditni rizik migracije portfolija hartija od vrednosti namenjenih trgovanju, Rizik eliminisanja otvorene pozicije – Close Out risk, (navedeni rizici predstavljaju elemente VaR modela koji se koristi za obračun ekonomskog kapitala), Rizik prilagodavanja kreditne izloženosti - CVA (Credit Valuation risk), FundVA (Funding Valuation Adjustment risk) i Valutni strukturalni rizik

³ Uključuje internu i eksternu prevaru, odnose sa zaposlenima i bezbednost na radnom mestu, kondakt/pravni rizik, prirodne nepogode i javnu bezbednost, izvršenja transakcija i isporuku i upravljanje procesima, poreski rizik, finansijski kriminal, rizik bezbednosti informacionih i komunikacionih sistema, rizik informacionih sistema, i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima, rizik tržišnog integriteta i rizik zaštite podataka. Kroz inventar rizika utvrđeno je da je kondakt rizik (kao potkategorija, Basel II kategorije operativnih rizika, odnosi sa klijentima i poslovna praksa) materijalno značajan za Banku. Glavni efekti kondakt rizika odnose se na pravni rizik, knjiženje rezervacija i plaćanja troškova za pasivne sudske sporove, u vezi sa naknadama za obradu kredita. Stoga efekti kondakt/pravnog rizika su uključeni u interni kapital operativnog rizika. Sve ostale potkategorije, nisu materijalno značajne, dok se operativni rizik u celini smatra materijalno značajnim.

⁴ U okviru Inventara rizika, Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (IRRBB) je klasifikovan kao Rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (Gap risk). Kao nematerijalne potkategorije se izdvajaju Rizik opcija i Bazni rizik. Tokom Q4 2020 dodata je i nova potkategorija IRRBB rizika: Rizik modela (IRRBB – Behavioral model risk) koja je kvantifikovana kao nematerijalna.

- Rizik modela⁵,
- Reputacioni rizik,
- Rizik likvidnosti⁶,
- Rizik usklađenosti poslovanja Banke,
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma,

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci ili potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta. Prateći navedenu definiciju, ukupan kreditni rizik Banke u suštini predstavlja sumu Rizika neizvršenja obaveza, Rizika koncentracije i Migracionog rizika (rizik potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta). Dodatno, Rizik neizvršenja obaveza, kao materijalno značajne podvrste, uključuje FX indukovani kreditni rizik, Rizik zemlje i Rizik države.

S obzirom da pripada UniCredit Grupi, Banka u svom radu poštuje principe utvrđene aktima Grupe, a koji su usvojeni i od strane odgovarajućeg organa na nivou Banke. Osnovni principi finansiranja, kao i etički principi, kojih se Banka pridržava definisani su poslovnim pravilima: *Credit Risk Management Framework* i *General Principles for Credit Activity*. Neki od najvažnijih principa finansiranja odnose se na sledeće:

- Kreditni rizik se preuzima samo ako celokupan odnos sa klijentom ukazuje na adekvatan odnos preuzetog rizika i profita;
- Preduslov finansiranja svake transakcije je detaljno razumevanje njenog ekonomskog smisla;
- Kreditna sposobnost svakog klijenta mora biti procenjena pre preuzimanja kreditnog rizika, a odgovarajući rejting mora biti dodeljen pre puštanja kredita (kredit može biti odobren samo ako je klijentu dodeljen kreditni rejting);
- Svaki klijent mora biti analiziran sa aspekta pripadnosti grupi povezanih lica;
- U kreditni odnos sa klijentom Banka ulazi samo ako postoji dovoljno informacija o njegovoj kreditnoj sposobnosti.

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju strukture koje su zadužene za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih struktura u okviru Upravljanja rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određen i standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

⁵ Rizik modela se posmatra kao add on na interni kapital i obračunava se na kreditni rizik (2,4%), tržišne rizike (1,8%), operativni rizik (1,4%), poslovni rizik (1,6%) i reputacioni rizik (1,6%).

⁶ U potkategorije rizika likvidnosti se ubrajaju: rizik povlačenja postojećih izvora finansiranja odnosno mogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja) i rizik otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti). Iako navedene potkategorije nisu materijalno značajne, rizik likvidnosti je ukupno posmatran materijalno značajan.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određene prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik i ostale tržišne rizike. Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Ostali tržišni rizici obuhvataju cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Za praćenje i upravljanje tržišnim rizicima u Banci zaduženi su Finansijski rizici. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje tržišnim rizicima je Market risk strategija za UniCredit Group Srbija a.d. (u daljem tekstu MR strategija) koja uspostavlja posebne propise i definiše nadležnosti koji služe kao okvir poslovanja za Korporativno bankarstvo, Finansije i posebno utvrđuje uloge organizacionih struktura za Upravljanje rizicima klijenata i treasury aktivnosti, Upravljanje aktivom i pasivom i finansiranje kao i Finansijskih rizika:

- Definisane nosioca rizika; i odgovornosti u UCG Srbija
- Definisane strukture limita;
- Proces za definisanje limita;
- Proces za praćenje limita;
- Korektivne akcije u slučaju prekoračenja.

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Struktura za finansijski i tržišni rizik je nadležna za proces upravljanja, merenja, praćenja i izveštavanja o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi. Uloge i nadležnosti u ovom procesu su opisane u Politici upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi (Interest Rate Risk Management of the Banking Book in UCB Serbia).

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospеле obaveze, i to zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti jeste UCG Srbija Politika i strategija upravljanja rizikom likvidnosti koja ima za cilj:

- Obezbeđivanje potrebnog mehanizma za upravljanje likvidnošću što je nezaobilazni deo opšteg upravljanja čitavom Bankom.
- Utvrđivanje smernica za kvantifikovanje pozicije likvidnosti i lociranje rizika strukturalne likvidnosti, kao i izrada dobro zasnovanog plana finansiranja (Strukturalna likvidnost).
- Obezbeđenje mogućnosti pokrivanja finansijskih obaveza Banke u bilo kom momentu (Kratkoročna likvidnost).
- Postizanje zdrave ravnoteže profitabilnosti i likvidnosti.
- Mere za upravljanje potencijalnim problemima sa likvidnošću tokom krize imena ili likvidnosti na tržištu. Ova pitanja su obrađena u posebnoj Politici upravljanja likvidnošću u nepredviđenim okolnostima.

Rizik usklađenosti poslovanja Banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja banke obavlja i razvija oblast kontrole usklađenosti poslovanja na način koji omogućava blagovremenu procenu rizika usklađenosti na svim organizacionim nivoima Banke u tačno određenim regulatornim oblastima, kako bi se uticaj postojećih i potencijalnih rizika po njeno poslovanje sveo na najmanju moguću meru.

Internim aktima Banke je regulisana je obaveza Funkcije da nakon identifikacije i procene glavnih rizika, o tome izveštava Izvršni odbor, Odbor za reviziju Banke, a po potrebi i Upravni odbor, sve u skladu sa nadležnostima koje su definisane Programom praćenja usklađenosti poslovanja banke i Godišnjim planom aktivnosti, kao i svim relevantnim Grupnim pravilima.

Program praćenja usklađenosti poslovanja banke sadrži metodologiju rada Funkcije, planirane aktivnosti, način i rokove izrade izveštaja, način provere usklađenosti, kao i plan obuke zaposlenih u Banci. Program takođe, sadrži relevantne regulatorne oblasti definisane krovnim dokumentima kojima se definiše funkcija i postavlja okvir delovanja Funkcije.

Funkcija sačinjava Godišnji plan aktivnosti, uzimajući u obzir procenjene rizike, dugoročne planove, strateške inicijative koje ukazuju na opšte pravce razvoja i plana aktivnosti funkcije kontrole usklađenosti poslovanja i ostale relevantne informacije, koje ukazuju na buduće pravce razvoja aktivnosti funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

Jednom godišnje, rukovodilac Funkcije sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za reviziju. Izveštaj usvaja Izvršni odbor i dostavlja ga Upravnom odboru banke.

U cilju efikasnog upravljanja rizikom usklađenosti poslovanja Banke, Funkcija je usvojila sistem kontrolnih aktivnosti („drugi nivo kontrola“) kojim se unapređuje kontrola relevantnih regulatornih oblasti.

Dodatno, Funkcija se stara da su svi zaposleni adekvatno obučeni iz relevantnih regulatornih oblasti. Takođe, pruža podršku svim organizacionim strukturama u Banci pružajući savetodavnu funkciju i tumačenja odgovarajućeg zakonodavnog okvira.

Prema Odluci o upravljanju rizicima Banke, definicija rizika usklađenosti poslovanja banke obuhvata mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu propusta u okviru usklađenosti poslovanja banke, reputacionog rizika i rizika pranja novca i finansiranja terorizma, koje UCG Srbija posmatra kao odvojene rizike. Suštinski, ne postoji razlika u samoj definiciji pojedinačnih rizika, ali su oni zbog kompleksnosti svakog od pomenutih rizika, posmatrani u UCG Srbija kao pojedinačni rizici.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju banke usled korišćenja banke za pranje novca i/ili finansiranje terorizma. Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja banke sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima banke kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja. Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom banka je uredila odgovarajućim politikama i procedurama. Banka je obrazovala posebnu organizacionu strukturu u okviru Funkcije kontrole usklađenosti poslovanja banke - Borba protiv finansijskog kriminala, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u strukturi Borba protiv finansijskog kriminala Banka je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

Prema Odluci o upravljanju rizicima Banke rizik od pranja novca i finansiranja terorizma uključen je definiciju Rizika usklađenosti poslovanja banke, dok UCSG ovaj rizik posmatra kao pojedinačni rizik. Naime, definicija rizika usklađenosti poslovanja banke obuhvata mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu propusta u okviru usklađenosti poslovanja banke, reputacionog rizika i rizika pranja novca i finansiranja terorizma, koje UCSG posmatra kao odvojene rizike. Suštinski, ne postoji razlika u samoj definiciji pojedinačnih rizika, ali su oni zbog kompleksnosti svakog od pomenutih rizika, posmatrani u UCSG kao pojedinačni rizici.

Strateški/poslovni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene je i definisan je kao mera razlike između neočekivanih neželjenih promena u budućim prihodima banke i očekivanih. Upravljanje strateškim/poslovnim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog Banke u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema ima Upravni odbor Banke, kao i Izvršni odbor koji je nadležan za njegovo sprovođenje kao i identifikovanje, merenje i procenu rizika. Organi Banke između ostalog sprovode praćenje strateškog/poslovnog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kome Banka posluje. Izloženost navedenom riziku je značajno ublažen redovnim mesečnim forecast procesom, kao i uspostavljenim procedurama i procesima koji blagovremeno omogućavaju akciju u slučaju promena u poslovnom okruženju. Na navedeni način relevantne informacije o izmenama i potencijalnim uticajima na profitabilnost i performanse Banke se pravovremeno komuniciraju menadžmentu banke. Višegodišnji plan se revidira svake godine kako bi se osigurale projekcije na trogodišnjem nivou. Sistem izveštavanja rukovodstva Banke koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Banke, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Banke, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Banka kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke. Banka svake godine radi procenu svojih strategija, uzimajući u obzir sve izmene u makro i mikro okruženju u kojem Banka posluje i koje mogu da imaju uticaj na promenu poslovnog modela i strategije, a takođe uzimajući u obzir izmene u postojećem regulatornom okviru.

Neizostavni element u upravljanju strateškim/poslovnim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola Banke koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim/poslovnim rizikom kome je Banka izložena. Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom primenjuje odgovarajuće politike pomenute u Pravilniku o upravljanju rizicima.

Reputacioni rizik se definiše kao trenutni ili potencijalni rizik na zaradu i kapital koji potiče od negativne percepcije slike finansijske institucije od strane klijenata, drugih ugovornih strana (uključujući dužnike, analitičare na tržištu, druge relevantne strane⁷), akcionara / investitora, regulatora ili zaposlenih.

Reputacioni rizik nastaje kao sekundarni „efekat“ kreditnog, tržišnog, operativnog i rizika likvidnosti i ostalih vrsta rizika (npr. poslovni rizik, strateški rizik).

Izvršni odbor UniCredit Banke Srbija ad ima konačnu odgovornost za usvajanje i primenu okvira za reputacioni rizik, kao i za nadzor izloženosti reputacionom riziku u UniCredit Bank Srbija.

Procena reputacionog rizika/odlučivanje klijenata/transakcija/događaja visokog rizika vrši se na Komitetu za nefinansijske rizike (NFRC) – Podkomitet za reputacioni rizik.

Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih u okviru Strukture upravljanja rizicima, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje odgovarajuće politike definisane u Pravilniku o upravljanju rizicima, kao i druge interne akte nižeg ranga.

⁷ NGOs nevladine organizacije

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je izloženost finansijskog stanja banke neželjenim kretanjima kamatnih stopa. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi odnosi se na trenutni ili potencijalni rizik za kapital banke i zarade koje proizilaze iz negativnih kretanja kamatnih stopa koje utiču na poziciju bankarske knjige institucije. Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (I u nekim slučajevima, sami novčani tokovi);
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na finansijski rezultat promenom neto prihoda od kamata.

RAF Metrika za merenje izloženosti riziku kamatne stope pokriva potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene očekivanog neto prihoda od kamata (NII) ili zarade, adresirajući sve materijalne izvore rizika.

Praćenje rizika kamatne stope zasnovano je na scenariju standardnog internog upravljanja i upravljanja u stresnim uslovima. Stalna analiza scenarija i stres testiranje imaju za cilj identifikaciju novih ranjivosti, procenu efekta ekonomski h šokova na portfolio Banke i sugeriše preduzimanje mera za umanj enje rizika, kao i olakšavanje bolje razumevanja složenih, neusmerenih rizika portfolija, što predstavlja dopunu statične mere upravljanja rizicima korišćenim kao deo svakodnevnog procesa upravljanja rizicima.

Rezultati analize pružaju relevantne indikacije za upravljanje rizikom kamatnih stopa: oni se razmatraju tokom definisanja limita, kao i za donošenje odluka u vezi strateških investicionih portfolija Banke i kao takav predstavljaju važan pokazatelj za organizacione jedinice nadležne za upravljanje ovim rizikom.

Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasno g razgraničenja odgovornosti zaposlenih, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje poslovno pravilo Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi (Interest Rate Risk Management of the Banking Book in UCB Serbia).

Rizik modela

Rizik modela se bavi potencijalnim greškama u modeliranju u okviru glavnih vrsta rizika kao što su neprikladna metodologija, neispravna implementacija, nedostajući parametri i nedostatak ulaznih podataka. U svojim svakodnevnim aktivnostima Banka se sve više oslanja na napredne statističke i numeričke modele za merenje i upravljanje rizikom. Funkcije unutrašnje kontrole i organizacione postavke (npr. procesi odobravanja) su adekvatna zaštita za ublažavanje rizika modela. Međutim, u ovom kontekstu upotreba modela može uključivati troškove i rizike, a mi govorimo o riziku modela kao riziku neuspeha modela zbog pogrešnih unosa, pogrešnih pretpostavki i pogrešnog dizajna modela ili zloupotrebe modela u ICAAP EC / IC proračunu, koji bi mogao ugroziti pravilnu procenu ekonomskog kapitala. Doprinos rizika modela se jednostavno dodaje internom kapitalu kako bi se dobio ukupan interni kapital, konačna mera rizika koja ulazi kao imenilac prilikom obračuna kapaciteta za preuzimanje rizika. Iznos rizika modela u procentima se dodeljuje svakom tipu rizika, kao što su kreditni, tržišni, operativni, poslovni i reputacioni rizik, pri čemu se procenti održavaju konstantnim tokom narednih 12 meseci. Jednom godišnje, nezavisna funkcija u okviru Interne validacije na nivou Grupe (Model Risk Management) ažurira pondere za rizik modela uzimajući u obzir procenu četiri dimenzije modela, materijalnost rizika, negativne ocene interne/eksterne revizije ukoliko postoje itd.

Struktura odnosno organizacija funkcije upravljanja rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Upravljanje rizicima.

Struktura Upravljanje rizicima⁸ je organizovana tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad sledećih struktura, i to:

- **Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima** (u okviru koje se nalaze strukture: Upravljanje sredstvima obezbeđenja, Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima, Modeliranje kreditnog rizika i Kreditni proces i politike);
- **Kreditni poslovi** (u okviru koje se nalaze sledeće strukture: Kreditni poslovi sa stanovništvom i malim privrednim društvima (u okviru koje se nalaze Kreditna odobrenja za stanovništvo i mala privredna društva, Praćenje kreditnog portfolija stanovništva i malih privrednih društava i naplata, Upravljanje problematičnim plasmanima stanovništva i malih privrednih društava), Kreditna odobrenja za velika privredna društva, Kreditna odobrenja za mala privredna društva, Praćenje kreditnog portfolija privrede i Upravljanje problematičnim plasmanima privrede (u okviru kojih se nalaze Naplata problematičnih plasmana privrede i Restrukturiranje plasmana u privredi));
- **Finansijski rizici,**
- **Interna validacija.**

Sve pomenute organizacione jedinice direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Najbitnije odgovornosti i osnovni zadaci Strateškog, kreditnog rizika i integrisanog upravljanja rizicima odnose se na:

- pripremu i primenu kreditnih strategija i politika Banke,
- razvoj i implementaciju kreditnih metodologija, rejting i scoring modela sa ciljem optimizacije troškova rizika i kapitalnih zahteva,
- prilagođavanje i implementaciju politika, pravilnika, metodologija i drugih akata UniCredit Grupe (u daljem tekstu: Grupa) i Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: NBS) u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- sprovođenje projekta uvođenja Bazelskih standarda u skladu sa zahtevima NBS i Grupe, prevashodno u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- planiranje, obračun i praćenje troškova rizika, rezervisanja po IFRS,
- redovnu pripremu i dostavljanje izveštaja, analiza i relevantnih informacija o kreditnom portfoliju Banke,
- sveobuhvatno upravljanje kolateralima, uključujući njihovo vrednovanje i priznavanje, praćenje tokom trajanja kreditne izloženosti koju obezbeđuju i kontrolu njihovog obuhvatanja u sistemima Banke.

Osnovno zaduženje Kreditnih poslova, tj. struktura koje se bave odobravanjem plasmana u okviru ove organizacione jedinice, odnosi se na razmatranje kreditnih zahteva i procenu kreditnog rizika i, u zavisnosti od nivoa nadležnosti, odlučivanje o kreditnom zahtevu ili pripremu kreditne preporuke za viši nivo nadležnosti u procesu odobravanja plasmana.

Strukture Praćenje kreditnog portfolija privrede, Praćenje kreditnog portfolija stanovništva i malih privrednih društava i naplata, Upravljanje problematičnim plasmanima privrede i Upravljanje problematičnim plasmanima stanovništva i malih privrednih društava nadležne su za praćenje i upravljanje portfoliom problematičnih klijenata koji mogu biti klasifikovani kao „watchlist“, „restructuring“ ili „workout“ klijenti, kao i za praćenje klijenata klasifikovanih kao „standard“. U najvećoj meri to se odnosi na pripremu, proveru i odobravanje ili davanje kreditne preporuke u vezi sa kreditnim zahtevima vezanim za restruktuiranje plasmana i sudska i vansudska poravnanja, određivanje pojedinačnih posebnih rezervisanja i otpis potraživanja u granicama ovlašćenja, kao i kreiranje strategija za ovu vrstu klijenata. Takođe, strukture nadležne za praćenje portfolija, nadležne su za klasifikaciju i praćenje klijenata iz „standard“ i „watchlist“ portfolija, kao i odobravanje strategija i akcionih planova za takve klijente, na osnovu predloga prodaje i struktura nadležnih za odobravanje plasmana.

⁸ U okviru Upravljanja rizicima se nalazi i struktura koja je zadužena za nefinansijske rizike.

Ovakvom podelom nadležnosti u oblasti kreditnog rizika, obezbeđena je blagovremena identifikacija klijenata kod kojih dolazi do određenog pogoršanja finansijskog stanja i kreditne sposobnosti, i omogućeno je da postupci koje Banka preduzima u takvim slučajevima budu blagovremeni i adekvatni, u cilju kontrole kreditnog rizika kojem je Banka izložena.

Finansijski rizici bave se upravljanjem deviznim, kamatnim i ostalim tržišnim rizicima, kao i rizikom likvidnosti.

Struktura nadležna za Nefinansijske rizike, odgovara direktno Direktor Upravljanja rizicima i bavi se upravljanjem operativnim i reputacionim rizikom.

Interna validacija, odgovara direktno Direktor Upravljanja rizicima i Grupnim strukturama, uspostavljena je sredinom 2018. godine u cilju ispunjenja zahteva koji proizilaze iz implementacije Bazelskih standarda, u naročito specijalizovanoj i osetljivoj temi modela i parametara rizika i njihove validacije.

Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i način merenja rizika

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Banke obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija
3. Kontinuirano praćenje kreditnog rizika
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi kreditnog rizika

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki), kao praćenje primena Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki i relevantnih internih akata Banke.

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD),
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD) i
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja (u daljem tekstu: IFRS), čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktom Banke.

U cilju ispunjavanja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

U skladu sa regulativom NBS, ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ne može biti veći od 25% ukupnog obračunskog kapitala Banke, nakon primene propisanih odbitnih stavki. Zbir svih izloženosti koje prelaze 10% kapitala Banke ne može biti veći od 400% kapitala Banke. Povećanje izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica kojim se prelazi 10%, odnosno 20% regulatornog kapitala Banke mora biti odobreno od strane Upravnog odbora.

Pored regulatornih limita, Banka u sklopu Stuba 2 upravlja i limitima kreditne koncentracije prema industrijama i prema geografskim regionima, a imajući u vidu apetit za rizikom, rezultate stres testova i druge faktore.

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se izveštaji definisani u delu „Informisanje organa upravljanja banke o rizicima“, a izveštaji bitni sa aspekta kreditnog rizika su obrađeni u nastavku.

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Upravljanja rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužen je Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- Pregled statusa najbitnijih aktivnosti Upravljanja rizicima,
- Podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija,
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke,
- Osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Strateškog, kreditnog rizika i integrisanog upravljanja rizicima i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Upravljanje rizicima, kao i direktorima svih struktura u okviru Upravljanja rizicima. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- strukturu plasmana (vrsta i valuta),
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama,
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata,
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke),
- PD i LGD po segmentima,
- Troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec),
- Trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Izvršnom odboru Banke, a nakon toga se dostavlja i Kreditnim odborima Banke radi informacije. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Upravljanja rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- Detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima,
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškove rizika i nivo pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtinzima itd.,
- Pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti,
- Status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout),
- Podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima.

Izveštaj o apetitima rizika se sastavlja na kvartalnom nivou i prezentuje se na sednici Upravnog odbora. U pripremi izveštaja učestvuju organizacioni delovi Banke koji učestvuju u izradi okvira apetita rizika. Izveštaj podrazumeva praćenje ponašanja ključnih risk indikatora performansi kroz vreme sa ciljem:

- da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika na nivou Banke koja je dodatno kroz 'bottom up' proces usaglašena sa Holding kompanijom i usvojeno od strane lokalnog Upravnog odbora;
- da upozori na potencijalna značajna negativna kretanja;
- ključnih indikatora i njihovih komponenata, kao i da pruži objašnjenje istih;
- da podržava razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim risk profilom.

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

Tehnike ublažavanja rizika

Detaljan opis tehnika ublažavanja rizika definisan je tačkama 6.1.10 odnosno 12.3.

Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima banke u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju

Uopšteno, UCSG sagledava rizike kroz odgovarajuće tipove rizika integrisano kroz različite biznis linije i tipove rizika. Ovakav integrisani pristup omogućava da se rizici sagledavaju na granuliranom nivou. Dodatno, s obzirom da se detaljne pozicije/podaci dostavljaju u grupne modele, time se posledično osigurava jedinstveni tretman svih rizika i usaglašenost sa metodološkim standardima Grupe. Pored toga, ovaj pristup takođe olakšava različite risk analize i primenu alata, kao što su stres test obračuni, merenje osetljivosti pojedinačnih faktora rizika po jedinstvenom pristupu, a takođe i omogućava jedinstven pogled na koncentraciju, diversifikaciju i korelaciju.

U skladu sa sačinjenim Izveštajem o procesu interne procene adekvatnosti kapitala banke za 2022. godinu, najviše rukovodstvo UniCredit Bank Srbija a.d. konstatuje da je banka kroz proces interne procene adekvatnosti kapitala sagledala sve relevantne procedure i merenjem obezbedila:

- 1) adekvatnu identifikaciju i merenje rizika;
- 2) adekvatan nivo internog kapala u skladu sa rizičnim profilom Banke;
- 3) primenu adekvatnog sistema upravljanja rizicima;
- 4) dalji razvoj adekvatnog sistema upravljanja rizicima.

Povezanosti rizičnog profila banke sa njenom poslovnom strategijom, sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovim vrednostima i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima

S obzirom da je Banka deo grupnog okvira apetita rizika, apetit rizika je definisan u skladu sa poslovnim modelom UniCredit Grupe. U cilju prethodnog, apetit rizika je integrisan u proces budžetiranja, sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku, a u skladu sa Strateškim planom i sa rokovima/početakom Budžetskog procesa. Apetit rizika definiše nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati prilikom ostvarivanja svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svih zainteresovanih strana (klijenata, kreatora politika, regulatora, akcionara, itd.) i kapital, kao i druge regulatorne zahteve i zakonske okvire.

Glavni ciljevi okvira apetita rizika su:

- Jasna procena rizika i njihove međusobne povezanosti, koje je Banka spremna da preuzme ili koje treba da izbegava u skladu sa definisanim horizontom posmatranja;
- Utvrđivanje tipova rizika koji se posmatraju prilikom postavljanja targeta, triggera i limita, pod normalnim uslovima i uslovima stresa;
- Da osigura da je apetit rizika integrisan u proces budžetiranja, sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku Banke, a u skladu sa Strateškim planom i budžetom;
- Da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika postavljenih od strane Upravnog odbora, poštujući lokalnu i internacionalnu regulativu i zakonski okvir;
- Da podržava razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim risk profilom;
- Da primeni interni i eksterni ugao posmatranja svih zainteresovanih strana na rizični profil koji je usaglašen sa strateškom pozicijom;
- Da obezbedi kvalitativno obrazloženje koje se odnosi na rizike koji ne mogu da se kvantifikuju (npr. strateški rizik, rizik usklađenosti poslovanja banke) kako bi strateški rukovodila relevantnim procesima i sistemom unutrašnjih kontrola.

Pregled ključnih pokazatelja performansi okvira apetita rizika je sastavljen od seta ključnih pokazatelja performansi okvira apetita rizika, baziranih na analizi očekivanja UniCredit internih i eksternih zainteresovanih strana, a koji upućuje na sledeće relevantne veličine:

- vlasništvo rizika i pozicija služi da eksplicitno ukaže na glavni fokus aktivnosti UniCredit Grupe i Banke, kao i ukupnu risk poziciju (npr. targetirani rejting);
- ispunjenje regulatornih zahteva – garantovano ispunjenje u bilo kom trenutku ključnih pokazatelja performansi zahtevanih od strane Regulatora (npr. adekvatnost kapitala, kapacitet/sposobnost preuzimanja rizika, pokazatelj pokrivenosti likvidnosti);
- profitabilnost i rizik da osigura ekonomski održiv stav prema riziku na nivou Grupe/Banke (npr. Neto operativni prihod/RWA);
- kontrola specifičnih tipova rizika da omogući praćenje svih ključnih rizika (npr. kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik, rizik likvidnosti, rizik kamatne stope, itd.).

U nastavku je sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja Bankarske grupe i njihove vrednosti ostvarene na kraju 2023. godine.

DIMENZIJA		Indikator	2023
Regulatorni	Kapital	Pokazatelj adekvatnosti kapitala (%)	19,72%
Regulatorni Upravljački	Likvidnost i kamatne stope	Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom - LCR (%)	162%
		3 mesečni gep (€/mlrd)	2,30
Upravljački	Kreditni rizik	NPE (%)	3,8%
Upravljački	Rizik i prinos	ROAC (%)	35,9%
Upravljački	Tržišni i rizik izloženosti prema državi	Ukupna izloženost prema državi (€/mlrd)	0,86

Za svaku od gore navedenih veličina, na nivou Banke, identifikovani su jedan ili više ključnih indikatora performansi, sa ciljem da se kvantifikuje pozicija Banke, i to na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, pokazatelje i osetljivost na definisane parametre. Za svaki od ključnih indikatora performansi, svake godine se definišu različiti pragovi, to jest targeti, trigeri i limiti.

Target (Sklonost ka rizicima) predstavlja iznos rizika koji je Banka spremna da prihvati u normalnim okolnostima poslovanja, a u skladu sa lokalnim i ambicijama na nivou Grupe. Oni predstavljaju referentne vrednosti za dalji razvoj i praćenje poslovanja.

Triger (Tolerancija prema rizicima) predstavlja sa stanovništva upravljanja, maksimalno prihvatljivi nivo devijacije u poređenju sa definisanim nivoom targeta ili više uopšteno nivo upozorenja, koji je uspostavljen da omogući poslovanje banke čak i u stresnim uslovima.

Limit je granična tačka koja predstavlja, sa zakonske strane, maksimalni nivo prihvatljivog rizika za banku.

Informisanje organa upravljanja banke o rizicima

Kroz tabelu u nastavku prikazan je pregled izveštaja o rizicima kojim se informišu organi upravljanja Banke na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou.

Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	Korisnik izveštaja					
			CRO Sektor	Kreditni odbor	ALCO odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	Kontroling, upravljanje kapitalom i vlasničkim udelima/Upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)		-		+	+	+
Credit Risk Dashboard	Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima	Mesečno	+	-		-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Upravljanje rizicima	Kvartalno	+	+		+	-	-
Izveštaj o apetitima rizika	Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima	Kvartalno				+	+	+
Risk profile Banke	Finansijski rizici	Mesečno			+			
Management summary izveštaj	Finansijski rizici	Dnevno				+		
Operational risk izveštaj	Nefinansijski rizici	Mesečno				+		
Reputational risk izveštaj	Nefinansijski rizici	Kvartalno				+		

* Izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru.

** Izveštaj se dostavlja Kreditnom odboru nakon što je predstavljen Izvršnom odboru.

*** Predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktor Upravljanja rizicima i direktorima struktura u okviru CRO funkcije.

**** Primaoci izveštaja su sledeći organizacioni delovi banke: Članovi Izvršnog Odbora (Predsednik Izvršnog Odbora i Direktori struktura: Finansije, Korporativno bankarstvo, Poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Upravljanje rizicima), Trgovanje finansijskim proizvodima, Investicione usluge, Upravljanje aktivom i pasivom i finansiranje, Finansijski rizici, UCL CEO, kao i UniCredit Group predstavnici (na zahtev).

***** Korisnici izveštaja su sledeći organizacioni delovi banke: Rukovodeći Tim banke i CEO Lizinga, Interna revizija, Funkcije kontrole usklađenosti poslovanja banke, Bankarske operacije, Poslovna podrška, Digitalizacija i informacione tehnologije, Bezbednost Banke, Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima, struktura koja se bavi Fraud Menadžmentom. Izveštaj predstavlja mesečni pregled događaja operativnih rizika.

***** Korisnici izveštaja su sledeći organizacioni delovi banke: Rukovodeći Tim banke. Izveštaj predstavlja kvartalni pregled rezultata analiza i uticaja na reputacioni rizik

2. KAPITAL

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala umanjeno za odbitne stavke kapitala.

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, Osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u osnovni akcijski kapital lica u finansijskom sektoru u kojima Banka ima značajno ulaganje i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika.

Kapital banke – oblici i elementi**Osnovni akcijski kapital:**

- Akcije i drugi instrumenti kapitala
- Pripadajuća emisiona premija
- Dobit banke
- Revalorizacije rezerve i ostali nerealizovani dobiti
- Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke
- Rezerve za opšte bankarske rizike

Dodatni osnovni kapital:

- Akcije i drugi elementi kapitala
- Pripadajuća emisiona premija

Dopunski kapital:

- akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima
- pripadajuće emisije premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata
- opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik za banke koje taj iznos obračunavanju primenom standardizovanog pristupa

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala:

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici
- nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1,250%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica
- bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta
- bruto izloženost potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, osim kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila iskazanih na računu 102, koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 i čija je ugovorena ročnost duža od:
 - o 2.920 dana ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
 - o 2.555 dana ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine
 - o 2.190 dana ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine
- bruto izloženost potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102, a čija je ugovorena ročnost duža od 2.920 dana ako su ti krediti odobreni posle 1. januara 2019. godine.

Banka se, shodno Odluci o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke, odlučila da primenjuje meru počevši od izveštaja za drugi kvartal 2022. godine. U periodu primene privremene mere koja se odnosi na izračunavanje kapitala iz obračuna osnovnog akcijskog kapitala banke, banka može da isključi iznos privremenog regulatornog prilagođavanja dobijen faktorom umanjenja 0,70.

Prilog 1: Podaci koji se odnose na kapital banke / bankarske grupe**PI-KAP**

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Osnovni akcijski kapital: elementi				
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	24.169.776	24.169.776		1
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	23.607.620	23.607.620	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.	2
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	562.156	562.156	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)	3
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	-	1.078.092	tačka 10.stav 1.	7
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	-	-	tačka 10. st. 2. i 3.	
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	-663.855	-663.205	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)	4
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	54.906.013	54.906.013	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)	5
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	-	-	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)	
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	-	-		
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	78.411.934	79.490.676		

* OAK - Odluka o adekvatnosti kapitala Banke

** popunjava najviše matično društvo koje je na osnovu podataka iz konsolidovanih finansijskih izveštaja, u skladu sa odlukom kojom se uređuje kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, dužno da izračunava kapital za bankarsku grupu

*** kao procenat rizične aktive

**** računa se kao osnovni akcijski kapital Banke (izražen kao procenat rizične aktive) umanjen za osnovni akcijski kapital Banke koji se koristi za održavanje pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 1) OAK, pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 2) OAK i pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 3) OAK.

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke				
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)			tačka 12. stav 5.	
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gđuvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	-2.511.009	-2.522.455	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	6
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK			tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	455.249	455.249	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)			tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke			tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder			tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.1.	<i>od čega: učesća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učesća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga	
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjeno za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)			tačka 21. stav 1. odredba pod 2)	
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 1)	
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 12)	
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 10)	
27.1	Bruto iznos od dužnika - fizičkog lica (osim preduzetnika i poljoprivrednika) po osnovu odborenih potrošačkih, gotovinskih i ostalih kredita po osnovu kriterijuma kreditne zaduženosti (-)	-78.532	-78.532	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)	
27.2	Bruto iznos od dužnika - fizičkog lica (osim preduzetnika i poljoprivrednika) po osnovu odborenih potrošačkih, gotovinskih i ostalih kredita po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti	-762.452	-762.452	tačka 13. stav 1. odredba pod 14) alineja 1	
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	-2.896.744	-2.908.190		
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	75.515.190	76.582.486		

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
Dodatni osnovni kapital: elementi					
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije			tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**				
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	-	-		
Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke					
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 1)	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 2)	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 3)	
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 4)	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 5)	
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	-	-		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	-	-		
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	75.515.190	76.582.486		
Dopunski kapital: elementi					
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	-	-	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **				
43	Prilagodavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital			tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	-	-		
Dopunski kapital: odbitne stavke					
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 1)	
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 2)	
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 3)	
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 4)	
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	-	-		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	-	-		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	75.515.190	76.582.486		
52	Ukupna rizična aktiva	372.523.362	388.313.470	tačka 3. stav 2.	
Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala					
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	20,27	19,72	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)	
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	20,27	19,72	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)	
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	20,27	19,72	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)	
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	6,28	6,35	tačka 433.	
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	12,27	11,72		

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala banke dati su u tabeli PI-FIKAP za Akcijski kapital sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine.

Prilog 2 Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala

PI-FIKAP

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	UniCredit banka Srbija a.d.
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>	
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	23.607.620
6.	Nominalna vrednost instrumenta	Broj akcija je 2.360.762 komada nominalne vrednosti 10 hiljada dinara
6.1.	Emisiona cena	10.000 dinara po akciji
6.2.	Otkupna cena	
7.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital
8.	Datum izdavanja instrumenta	Inicijalni datum izdavanja: 28.08.2001.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Instrument bez datuma dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	bez datuma dospeća
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	n/a
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	n/a
	<i>Kuponi/dividend</i>	
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	promenljive
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividend	
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
15.	Moгуćnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativni
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	n/a
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	n/a
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	n/a
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	n/a
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	n/a
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	n/a
24.	Moгуćnost smanjenja vrednosti	
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	

Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja banke/bankarske grupe sa pozicijama iz obrasca PI-KAP banke/bankarske grupe na dan 31. decembra 2023. godine

Banka sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje po metodu pune konsolidacije. Nema razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske

grupe sačinjenih u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja banke i bankarske grupe sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine dato je u tabeli PI-UPK:

Prilog 3**PI-UPK****Povezivanje pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama kapitala banke/bankarske grupe iz Priloga 1****2. Raščlanjivanje elemenata u bilansu stanja**

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa Prilogom 1
A	AKTIVA			
A.I	Gotovina i sredstva kod Centralne Banke	130.511.716	130.511.716	
A.II	Založena finansijska sredstva	-	-	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	2.055.657	2.055.657	
A.IV	Hartije od vrednosti	104.445.786	104.445.786	
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	65.178.291	63.006.391	
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	327.094.076	344.469.707	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	
A.VIII	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	636.909	636.909	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	
A.X	Investicije u zavisna društva	-	-	
A.XI	Nematerijalna imovina	2.511.009	2.522.455	6
A.XII	Nekretnine, postrojenja i oprema	3.026.923	3.036.516	
A.XIII	Investicione nekretnine	7.734	7.734	
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	-	-	
A.XV	Odložena poreska sredstva	900.324	904.256	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	
A.XVII	Ostala sredstva	1.823.750	1.918.501	
A.XVIII	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0017 u konsolidovanom bilansu stanja)	638.192.175	653.516.628	

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa Prilogom 1
P	PASIVA			
PO	OBAVEZE			
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	2.119.142	2.119.142	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	132.420.295	146.166.777	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	389.735.404	389.735.404	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	734.550	734.550	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	-	
PO.VII	Subordinirane obaveze	-	-	
PO.VIII	Rezervisanja	5.443.811	5.449.407	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	-	-	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	1.521.859	1.529.868	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	-	-	
PO.XII	Ostale obaveze	10.050.889	10.315.537	
PO.XIII	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0412 u konsolidovanom bilansu stanja)	542.025.950	556.050.685	
	KAPITAL			
PO.XIV	Akcijski kapital	24.169.776	24.169.776	1
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	23.607.620	23.607.620	2
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	562.156	562.156	3
PO.XV	Sopstvene akcije	-	-	
PO.XVI	Dobitak	18.462.218	19.760.286	
	<i>Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve</i>		1.078.092	7
PO.XVII	Gubitak			
PO.XVIII	Rezerve	53.534.231	53.534.881	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	54.906.013	54.906.013	5
	<i>Od čega: revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobitci/gubici umanjeni za poreske efekte</i>	-663.855	-663.205	4
PO.XIX	Nerealizovani gubici			
PO.XX	Učešća bez prava kontrole			
PO.XXI	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) ≥ 0	96.166.225	97.465.943	
PO.XXII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) < 0			
PO.XXIII	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0413 + 0421 - 0422)	638.192.175	653.516.628	

3. ADEKVATNOST KAPITALA I KAPITALNI ZAHTEVI

U decembru 2016. godine usvojena je Odluka o adekvatnosti kapitala banke („Službeni glasnik RS“, br. 103/2016, sa izmenama i dopunama objavljenim u Službenim glasnicima RS br. 103/2018, 67/2020, 98/2020, 137/2020, 59/2021, 67/2022 i 48/2023 - u daljem tekstu: Odluka) sa početkom primene od 30. juna 2017. godine.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive banke. Banka je dužna u svakom trenutku da pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4,5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala,
- 6% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala i
- 8% za pokazatelj adekvatnosti (ukupnog) kapitala.

Odlukom je data mogućnost da NBS banci odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih ako kontrolom boniteta i zakonitosti poslovanja banke utvrdi da je to potrebno radi stabilnog i sigurnog poslovanja banke, odnosno ispunjenja njenih obaveza prema poveriocima. NBS je Banci svojim rešenjem odredila veći pokazatelj adekvatnosti kapitala od propisanih.

Banka je dužna da održava pokazatelje adekvatnosti kapitala uvećane na način koji joj omogućava pokriće zahteva za kombinovanim zaštitnim slojem kapitala.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10.000.000 EUR, prema zvaničnom kursu Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti;
- Kapitalnog zahteva za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke za aktivnosti iz knjige trgovanja – kapitalnog zahteva za kreditni rizik;
- Kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti banke;
- Kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti;
- Kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti;
- Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti;
- Kapitalni zahtev za tržišne rizike – jednak je zbiru kapitalnih zahteva za cenovne rizike iz knjige trgovanja, kapitalnog zahteva za devizni rizik za sve poslovne aktivnosti i kapitalnog zahteva za robni rizik.

Banka za izračunavanje kapitalnog zahteva za opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti koristi metod dospeća. Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti jednak je zbiru kapitalnih zahteva za specifični i opšti cenovni rizik.

Kapitalni zahtev za operativni rizik – za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi standardizovan pristup.

Banka je, shodno Odluci o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke i Odluci o adekvatnosti kapitala, na dan 31. decembra 2023. godine ostvarila pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala / pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala / pokazatelj adekvatnosti kapitala od 20,27% na nivou Banke, odnosno 19,72% na nivou Bankarske grupe.

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine dati su u tabeli PI-AKB.

Prilog 4: Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala

PI-AKB

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv	Banka	Bankarska grupa
I	KAPITAL		
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	75.515.190	76.582.486
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	-	-
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	-	-
II	KAPITALNI ZAHTEVI	29.801.869	31.065.078
1	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPljenih POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	25.983.721	27.172.311
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	25.983.721	27.172.311
1.1.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	-	-
1.1.2.	<i>Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave</i>	51.823	51.835
1.1.3.	<i>Izloženosti prema javnim administrativnim telima</i>	14.978	42.186
1.1.4.	<i>Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama</i>	-	-
1.1.5.	<i>Izloženosti prema međunarodnim organizacijama</i>	-	-
1.1.6.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	679.054	679.054
1.1.7.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	15.692.289	16.192.972
1.1.8.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	6.786.698	7.423.688
1.1.9.	<i>Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	1.286.032	1.286.032
1.1.10.	<i>Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza</i>	475.208	492.754
1.1.11.	<i>Visokorizične izloženosti</i>	52.870	52.870
1.1.12.	<i>Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica</i>	-	-
1.1.13.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	-	-
1.1.14.	<i>Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom</i>	-	-
1.1.15.	<i>Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove</i>	-	-
1.1.16.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	-	-
1.1.17.	<i>Ostale izloženosti</i>	944.769	950.920
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-	-
1.2.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	-	-
1.2.2.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	-	-
1.2.3.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	-	-
1.2.4.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	-	-
1.2.4.1.	<i>od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	-	-
1.2.4.2.	<i>od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima</i>	-	-
1.2.4.3.	<i>od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti</i>	-	-
1.2.5.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	-	-
1.2.5.1.	<i>Primenjeni pristup:</i>	-	-
1.2.5.1.1.	<i>Pristup jednostavnih pondera rizika</i>	-	-
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD pristupa</i>	-	-
1.2.5.1.3.	<i>Pristup internih modela</i>	-	-
1.2.5.2.	<i>Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	-	-
1.2.5.2.1.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi</i>	-	-
1.2.5.2.2.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima</i>	-	-
1.2.5.2.3.	<i>Ostala vlasnička ulaganja</i>	-	-
1.2.5.2.4.	<i>Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku</i>	-	-
1.2.6.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	-	-
1.2.7.	<i>Izloženosti po osnovu ostale imovine</i>	-	-

Redni br.	Naziv	Banka	Bankarska grupa
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	392.491	412.313
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	392.491	412.313
3.1.1.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti</i>	<i>180.611</i>	<i>180.611</i>
	<i>od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	-	-
3.1.2.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti</i>	-	-
3.1.3.	<i>Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja</i>	-	-
3.1.4.	<i>Kapitalni zahtev za devizni rizik</i>	<i>211.880</i>	<i>231.702</i>
3.1.5.	<i>Kapitalni zahtev za robni rizik</i>	-	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	-	-
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	3.148.002	3.202.798
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	-	-
omo4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	3.148.002	3.202.798
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	-	-
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGODJAVANJA KREDITNE IZLOŽENOSTI	277.655	277.655
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	20,27	19,72
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	20,27	19,72
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	20,27	19,72

4. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA

Proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) zasnovan je na metodologiji UniCredit Grupe i usklađen sa zahtevima Odluke o upravljanju rizicima banke. Shodno rizičnom profilu Banke, kao i mogućnostima kvantifikovanja izloženosti pojedinačnim vrstama rizika, Banka obračunava interni kapital za sledeće vrste rizika:

- Kreditni rizik
- Tržišni rizik
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi
- Operativni rizik
- Strateški/Poslovni rizik
- Reputacioni rizik
- Rizik modela

Obračun internog kapitala za kreditni rizik je baziran na Grupnom portfolio modelu kreditnog rizika. Osnovni rezultati modela su:

- Očekivani gubitak (EL) na nivou klijenta, odnosno portfolija
- Kreditni VaR – najveći potencijalni gubitak na nivou portfolija u periodu od godinu dana, uz određeni nivo pouzdanosti
- Portfolio ekonomski kapital – razlika između kreditnog VaR-a i Očekivanog gubitka (mera Neočekivanog gubitka). Ovaj iznos predstavlja internu procenu potrebnog kapitala za kreditni rizik ("kapital pod rizikom")
- Ekonomski kapital alocirani na nivo pojedinačnog klijenta/izloženosti kroz Expected Shortfall (Economic Capital Contribution, ECC).

Za merenje tržišnog rizika koristi se interni VaR (Value at Risk) model. VaR obračun se bazira na istorijskoj simulaciji i uključuje hipotetičku distribuciju prinosa (prihoda i rashoda) u portfoliju finansijskih instrumenata pomoću istorijskih promena tržišnih cena, pri čemu je zadovoljena pretpostavka o normalnoj distribuciji vremenske serije prihoda i rashoda, kako bi se sa odgovarajućim nivoom poverenja ocenila vrednost internog kapitala po modelu.

Dodatna komponenta internog kapitala koja nije u okviru VaR modela je IDRC (Incremental Default Risk Charge), a koja potiče od rizika nastupanja statusa nemogućnosti izmirenja obaveza ("default") izdavaoca hartija od vrednosti.

Pored navedene materijalne komponente (IDRC), u potkategorije u okviru internog kapitala za Tržišne rizike se ubrajaju Rizik kreditne migracije u knjizi trgovanja (Credit Migration Risk - Trading Portfolio), Kamatni rizik u knjizi trgovanja, Rizik kreditnog spread-a u knjizi trgovanja, Devizni rizik.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi se kvantifikuje takođe primenom VaR modela. Var obračun je zasnovan na istorijskoj distribuciji promene ekonomske vrednosti bankarske knjige usled promena kamatnih stopa. U okviru kamatnog rizika, kao nematerijalne kategorije se izdvajaju rizik opcija, bazni rizik kao i rizik modela (IRRBB – Behavioral model risk).

Interni kapital za operativni rizik jednak je Regulatornom kapitalu obračunatom prema standardizovanom pristupu uvećanom za efekat pravnog rizika.

Interni kapital za reputacioni rizik se obračunava na grupnom nivou i alocira na sve članice Grupe prema učešću internog kapitala za operativni rizik pojedine članice u ukupnom internom kapitalu za operativni rizik UniCredit Grupe.

Za obračun internog kapitala za strateški/poslovni rizik, Banka koristi grupni alat koji zasniva obračun internog kapitala na simulacijama nad ARIMA modelom u koji kao input podaci ulaze serije podataka neto kamatnih prihoda, neto prihoda od provizija i operativnih rashoda iz bilansa uspeha.

Interni kapital za rizik modela predstavlja dodatni interni kapital (tzv. *Cushion*) koji se uvodi iz razloga sve zastupljenije korišćenja modela u merenju i upravljanju svim vrstama rizika, što pored svojih očiglednih prednosti, dovodi i do povećane mogućnosti greške, i to zbog: neadekvatne metodologije, neispravne implementacije, nedostajućih parametara i nedostatka ulaznih podataka i slično. Na osnovu rezultata validacije u pet segmenata (model, podaci, IT sistem, procesi, materijalnost) dodeljuju se odgovarajući ponderi (0,2%, 0,4%, 1,0% ili 2,0%) koji dalje služi tome da se odredi, na nivou rizika (kreditni, tržišni, operativni, strateški/poslovni i reputacioni), procenat ekonomskog kapitala za koji je potrebno uvećati svaki od propisanih vrsta rizika zbog Rizika modela. Sabiranjem tih uvećanja internog kapitala za svaki od pomenutih vrsta rizika dobijamo ukupan iznos internog kapitala za Rizik modela.

U cilju definisanja kapaciteta Banke za preuzimanje rizika, ukupan interni kapital, koji predstavlja zbir internih kapitala obračunatih za pojedinačne vrste rizika, stavlja se u odnos sa raspoloživim internim kapitalom i tako dobijen ratio predstavlja jedan od najvažnijih pokazatelja apetita rizika Banke.

5. ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA

Zaštitni slojevi kapitala predstavljaju dodatni osnovni akcijski kapital koji je banka u obavezi da održava iznad osnovnog akcijskog kapitala koji se koristi za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala (uključujući i povećane pokazatelje adekvatnosti kapitala).

Zaštitni slojevi kapitala obuhvataju:

1 - zaštitni sloj za očuvanje kapitala

Zahtev za sve banke da na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital, iznad kapitala potrebnog za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, u iznosu od 2.5% rizične aktive.

2 - kontraciklični zaštitni sloj kapitala

Banke su dužne da na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u iznosu koji je jednak proizvodu njihove rizične aktive i specifične stope kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala. Specifična stopa predstavlja ponderisani prosek stopa CCB-a u svim državama u kojima banka ima relevantne kreditne izloženosti.

3 - zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik

Stopa zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik utvrđuje se u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

4 - zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajne banke

Zahtev za banke koje su identifikovane kao globalno sistemski značajne da na konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u iznosu od 1% do 3,5% rizične aktive. Ovaj zahtev neće biti u primeni dok Republika Srbija ne postane članica Evropske Unije.

5 - zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke

Zahtev za banke koje su identifikovane kao sistemski značajne za Republiku Srbiju da održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u visini do 2% rizične aktive. UniCredit Banka spada u sistemski značajne banke i primenjuje zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke u visini od 1% rizične aktive.

Zaštitni slojevi kapitala	na 31.12.2023. - za UniCredit Bank Srbija
zaštitni sloj za očuvanje kapitala	2,5% rizične aktive
kontraciklični zaštitni sloj kapitala	0%
zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik	3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana Banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.
zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajne banke	nije primenljivo
zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke	2,0% rizične aktive (za UniCredit Bank Srbija)

Prilog 5 - Podaci o geografskoj raspodeli izloženosti značajnih za izračunavanje kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala

PI-GR

Redni br.		Opšte kreditne izloženosti		Izloženosti iz knjige trgovanja		Izloženosti po osnovu sekjuritizacije		Kapitalni zahtevi				Ponderi kapitalnih zahteva	Stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala
		Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Zbir dugih i kratkih pozicija iz knjige trgovanja	Iznos izloženosti iz knjige trgovanja prema internom modelu	Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Od čega: opšte kreditne izloženosti	Od čega: izloženosti iz knjige trgovanja	Od čega: izloženosti po osnovu sekjuritizacije	Ukupno		
1.	Raščlanjavanje po državama												
1.1.	Srbija	1.169.099.003	-	-	-	-	-	24.168.230	-	-	24.168.230	96%	0%
1.2.	Luksemburg	7.413.002	-	-	-	-	-	254.033	-	-	254.033	1%	0%
1.3.	Bosna i Hercegovina	3.900.994	-	-	-	-	-	311.369	-	-	311.369	1%	0%
1.4.	Kipar	2.587.199	-	-	-	-	-	202.373	-	-	202.373	1%	0%
1.5.	Rumunija	1.547.224	-	-	-	-	-	123.481	-	-	123.481	0%	0%
1.6.	Slovačka	937.413	-	-	-	-	-	74.606	-	-	74.606	0%	0%
1.7.	Crna Gora	888.048	-	-	-	-	-	70.216	-	-	70.216	0%	0%
1.8.	Bugarska	701.724	-	-	-	-	-	11.060	-	-	11.060	0%	0%
1.9.	Belgija	192.987	-	-	-	-	-	15.439	-	-	15.439	0%	0%
1.10.	Republika Severna Makedonija	46.957	-	-	-	-	-	3.660	-	-	3.660	0%	0%
	...												
1.H.	Ostale države	74.444						3.398			3.398	0%	0%
2.	Ukupno	1.187.388.995						25.237.866	0		25.237.866	100%	0%
	Bankarska grupa:												
1.1.	Srbija	1.178.585.396						25.329.599			25.329.599	96%	0%
* izloženosti po ostalim zemljama su iste za Bankarsku grupu kao za Banku													
2.	Ukupno	1.196.875.388						26.399.236	0		26.399.236	100%	0%

Podaci o iznosu kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala Banke/Bankarske grupe

	Naziv	Banka	Bankarska grupa
1	Ukupna rizična aktiva	372.523.362	388.313.470
2	Specifična stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala	0%	0%
3	Zahtev za kontraciklični zaštitni sloj kapitala banke	0	0

6. KREDITNI RIZIK

Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa svojim internim aktima koji su usaglašeni sa svim relevantnim regulatornim zahtevima, MSFI 9, kao i propisima UniCredit grupe.

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Banka preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematičnu i problematičnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u ranijem prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti. Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika kao i za sve izloženosti kod kojih postoji objektivni dokaz obezvređenja.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Banka ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

6.1 Metodologija za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki

U nastavku je obrazložena metodologija na osnovu koje Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki (u daljem tekstu rezervisanja / očekivani kreditni gubici).

Banka obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja.

Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 obračunavaju se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta i prihodi od kamata se obračunavaju na neto izloženost.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na izloženosti koje su u okviru modela očekivanog gubitka. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of

default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike. PD parametar se preračunava na klijentskom nivou, dok se staging proces sprovodi na nivou transakcija. Model transfer logike se zasniva na kvantitativnom pristupu poznatom kao model kvantilne regresije gde je 1) termin „značajan“ preveden u percentil koji vodi do određivanja prađa transfera (u zavisnosti od PD u momentu odobrenja, proteklog vremena od momenta odobrenja i preostale ročnosti) što predstavlja svojevrsno teorijsko povećanje koje kvantilni model smatra „značajnim“ sa statističkog stanovišta, dok 2) termin „povećanje“ predstavlja relativno povećanje ili smanjenje PD za vreme životnog ciklusa plasmana od momenta odobrenja do datuma izveštavanja. Kad god relativna promena vrednosti PD za vreme životnog ciklusa plasmana probije prag procenjen na osnovu modela, dati finansijski instrument se klasifikuje u Nivo 2.

Kvalitativni kriterijumi koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih minimum 24 meseca (probation period). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watchlist-u 2 ili lošiju managerial klasifikaciju (RE – u nadležnosti organizacionih struktura koje se bave restrukturiranim izloženostima) se klasifikuju u Nivo 2;

Watchlist 2 se odnosi na klijente sa većim rizikom ukazujući na strukturne/strateške probleme, loše poslovanje kao i probleme sa profitabilnošću. Status na watchlist 2 ne može se dodeliti finansijskom instrumentu u momentu njegovog nastanka, već se dodeljuje u slučaju pogoršanja kreditnog rizika u poređenju sa inicijalnim.

U cilju unapređenja modela transferne logike, Banka je implementirala dodatne kvantitativne faktore (quantitative backstop indicators) koji podrazumevaju automatsku klasifikaciju u nivo 2:

- Transakcije kod kojih je 3 puta povećan nivo kreditnog rizika posmatrano kroz vrednost PD za ceo životni vek plasmana (3 time increase lifetime PD)
- Transakcije čiji dužnici imaju tzv. Bazelski PD veći od 20%

Model transferne logike treba da odrazi simetričnost. Konkretno, ukoliko se u uzastopnim obračunskim periodima kreditni kvalitet finansijskog instrumenta dodeljenog Nivou 2 poboljša tako da više ne postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika od momenta početnog priznavanja, onda se takav finansijski instrument klasifikuje u Nivo 1. U tom smislu Banka je implementirala dodatni probni period koji podrazumeva da pre reklasifikacije iz Nivoa 2 u Nivo 1 iako nema više pogoršanja kreditnog rizika, transakcija ostaje klasifikovana u Nivou 2 najmanje još 3 meseca pre prelaska u Nivo 1 (3 months probation period).

U postupku obezvređenja, Banka posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (Purchased and/or originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja. Imajući u vidu poslovni model, Banka trenutno u svom portfoliju nema identifikovanu aktivu koja bi se smatrala POCI aktivom, odnosno nema kupljen NPL portfolio kao ni dodatno materijalno značajno finansiranje već postojećih NPL klijenata u svom portfoliju.

Banka obračun rezervisanja može da vrši na pojedinačnoj osnovi za individualno značajne klijente ili na grupnoj osnovi za klijente koji ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu.

6.1.1 Obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom rezervisanja na pojedinačnoj osnovi za individualno značajne klijente i rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente koji ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Izloženosti za koje se vrši obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i koje se smatraju individualno materijalno značajnim su:

- Sve izloženosti u statusu non-performing (Nivo 3 obezvređenja) čija ukupna izloženost (bilansna i vanbilansna) na nivou grupe povezanih lica prelazi 150.000 EUR;
- Sve ostale izloženosti / transakcije za koje je procenjeno da postoji potreba za rezervisanjem na pojedinačnoj osnovi.

Prag od 150.000 EUR za pojedinačno značajna potraživanja Banka je odredila rukovodeći se:

- Pravilnikom o nadležnostima u kreditnom procesu za klijente koji pripadaju Corporate segmentu (pravna lica) za klijente u restrukturiranju i naplati. Prag je postavljen dovoljno nisko tako da su predmet individualne procene svi plasmani koji pripadaju i najnižim nivoima ovlašćenja u skladu sa Pravilnikom.
- Nivoom diversifikacije portfolija i visokim stepen razvijenosti modela za procenu umanjenja vrednosti plasmana na grupnoj osnovi za klijente koji pripadaju Retail segmentu (preduzetnici i fizička lica). Prag je postavljen na nivou tako da su predmet individualne procene samo plasmani veće vrednosti sa aspekta Retail portfolija (preko 150.000 EUR), posebno uvažavajući visok nivo diversifikovanosti Retail portfolija koji se ogleda kroz prosečan iznos plasmana (average loan ticket) odobren u Retail segmentu u skladu sa Retail Credit Risk Strategy, odnosno sveobuhvatnost samih modela za grupnu procenu koji se primenjuju za Retail segment i njihovo redovno godišnje revidiranje, a koji odražavaju visok nivo konzervativizma prilikom definisanja parametara u kalkulaciji (PD je 100% dok je vrednost LGD parametra modelirana za svaki podsegment portfolija sa realnim pretpostavkama za očekivanu naplatu odnosno jasno definisanim graničnim vrednostima – cut off, nakon kojih je i vrednost LGD parametra 100%).

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je definisana u skladu sa internim aktima Banke. Obračun očekivane buduće naplate potraživanja se bazira na sledećim pristupima:

- Naplata iz operativnog poslovanja (going concern)
- Naplata kroz aktiviranje kolaterala (gone concern)
- Naplata kroz prodaju potraživanja (sale scenario)

Naplata iz operativnog poslovanja (going concern) se primenjuje, kada je na bazi podataka iz finansijskih izveštaja i projekcija očekivanih budućih tokova gotovine uz određenu dozu pouzdanosti i konzervatizma procenjeno da klijent nastavlja da generiše cash flow iz svog poslovanja bez likvidiranja sredstava obezbeđenja. Ovaj pristup podrazumeva da se stalno preispituju i prilagođavaju pretpostavke na kojima se zasnivaju očekivani iznosi naplate u zavisnosti od delatnosti koju klijent obavlja, kom sektoru pripada, finansijske pozicije koja se menja sa protokom vremena i sl. Naplata iz sredstava obezbeđenja (non-core collateral) u ovom slučaju može se uzeti u obzir samo pod uslovom da to ne ugrožava kapacitet klijenta da generiše cash flow iz svog redovnog poslovanja.

Naplata kroz aktiviranje kolaterala (gone concern) se primenjuje kada je procenjeno da su operativni novčani tokovi vrlo niski ili čak negativni i kada je jedino moguće generisati tokove gotovine kroz aktiviranje odnosno naplatu iz kolaterala. Prilikom sagledavanja realizacije instrumenata obezbeđenja, u trenutku izrade individualne procene, potrebno je uzeti u obzir trenutni pravni status instrumenata obezbeđenja, utrživost instrumenata obezbeđenja, trajanje povezanih pravnih radnji itd. U cilju što objektivnije procene očekivane naplate, potrebno je da se prikupe i analiziraju sve raspoložive informacije o vrednosti i periodu prodaje ranije realizovanih instrumenata obezbeđenja istog ili sličnog tipa, u istom ili sličnom postupku realizacije.

Naplata kroz prodaju potraživanja (sale scenario) podrazumeva pretpostavku prodaje obezvređenog potraživanja i posledično procenu novčanih tokova koji će se realizovati prodajom u procenjenom vremenskom horizontu. Za svako pojedinačno potraživanje, iznos očekivanih novčanih tokova od prodaje potraživanja procenjuje se na osnovu internih i/ili tržišnih informacija u skladu sa sledećom hijerarhijom:

- Realizovani iznosi na nivou Grupe, za potraživanja sa sličnim karakteristikama;
- Realizovani iznosi na tržištu za uporedive transakcije, odnosno za potraživanja sa sličnim karakteristikama;
- Interna procena prodajne cene kreirana uz podršku internih modela.

Budući novčani tok koji se ne oslanja na prihvatljivi poslovni plan ili/i finansijske projekcije ili/i periodični pregled ili aplikaciju smatraće se nerealnim i neodgovarajućim za određivanje naplativog iznosa po plasmanu. U tom slučaju, naplativi iznos plasmana svešće se na neto ostvarivu vrednost sredstava obezbeđenja kojima je osiguran plasman uzimajući u obzir troškove prodaje sredstva obezbeđenja i vreme naplate.

IFRS 9 standard zahteva obračun individualnog obezvređenja na način da se uzmu u obzir buduća očekivanja sagledana kroz prizmu scenario analize. IFRS 9 zahteva korišćenje verovatnoćom ponderisanih ishoda (scenario analiza) koje su predmet sagledavanja kroz postupak evaluacije: (a) različitih mogućih događaja/ishoda, i (b) koje inkorporiraju informacije o budućim očekivanjima (forward looking information) sa ciljem obračuna iznosa obezvređenja.

Pojednostavljeno, obračun iznosa obezvređenja u okviru scenario analize se obračunava prema formuli:

$$\text{Rezervisanje} = \sum (\text{Verovatnoća_scenaria_} i \times \text{Rezervisanje_scenaria_} i)$$

6.1.2 Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi

Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se za sve klijente u performing statusu (Nivoi obezvređenja 1 i 2), kao i za klijente u non-performing statusu (Nivo obezvređenja 3) koji ne ispunjavaju uslove za obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.

Pri tome se kod klijenata u performing statusu, različito obračunava rezervisanje za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 1, za koje se računaju očekivani kreditni gubici u periodu od narednih 12 meseci, od izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 2, za koje se računaju očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Rezervisanja / dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici (1Y ECL) za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 1 se obračunavaju po formuli:

$$ECL = \sum_{m=1}^{\min(12;T)} (CPD_m - CPD_{m-1}) \times LGD_m^{unsec} \times EAD_m^{unsec} \times \left(\frac{1}{1 + EIR}\right)^{\frac{m}{12}}$$

Gde je:

- $EAD_{t_i}^{unsec}$ nebezbeđena izloženost u momentu defaulta u trenutku t_i , odnosno izloženost u momentu defaulta u datom trenutku umanjena za alociranu vrednost kolaterala
- EAD_m^{unsec} nebezbeđena izloženost u datom mesecu
- CPD_m kumulativna verovatnoća defaulta u mesecu m
- LGD_m^{unsec} nebezbeđeni gubitak u momentu defaulta u mesecu m
- T dospeće u mesecima
- EIR efektivna kamatna stopa
- m mesec

Finansijski instrumenti kod kojih postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika od momenta inicijalnog odobrenja su klasifikovani u Nivo 2. Ovi instrumenti iako još uvek nisu u default-u, za njih se preračunava očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek plasmana.

Obezvređenje za njih se preračunava u skladu sa metodologijom Banke na sledeći način

$$CL = \sum_{m=1}^T (CPD_m - CPD_{m-1}) \times LGD_m^{unsec} \times EAD_m^{unsec} \times \left(\frac{1}{1 + EIR}\right)^{\frac{m}{12}}$$

Gde je:

- $EAD_{t_i}^{unsec}$ nebezbeđena izloženost u momentu defaulta u trenutku t_i , odnosno izloženost u momentu defaulta u datom trenutku umanjena za alociranu vrednost kolaterala
- EAD_m^{unsec} nebezbeđena izloženost u datom mesec
- CPD_m kumulativna verovatnoća defaulta u mesecu m
- LGD_m^{unsec} nebezbeđeni gubitak u momentu defaulta u mesecu m
- T dospeće u mesecima
- EIR efektivna kamatna stopa
- m mesec

Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi u okviru Nivoa 3, vrši se za klijente u default statusu a da pri tome klijenti ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu rezervisanja. Kalkulacija rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se prema kalkulaciji: $ECL = unsecEAD \times LGDs3$ (time in default)

Gde je:

- $unsecEAD$ – Exposure u default-u umanjen za vrednost kolaterala
- $LGDs3$ (time in default) - gubitak u trenutku default-a

U slučaju obračuna na grupnoj osnovi gde je potraživanje u potpunosti obezbeđeno kolateralom te je iz tog razloga unsecEAD jednak 0, primenjuje se kalkulacija:

$ECL = EAD \times \text{ponder rezervisanja za Nivo 1}$

Ponder rezervisanja za Nivo 1 utvrđuje se na šestomesečnom nivou, preračunavanjem ove vrednosti na osnovu prosečnog nivoa rezervisanja po segmentima portfolija.

Vrednosti LGDs3 (time in default) zavise od klijentskog segmenta, godina otplate, kao i perioda u kojem je klijent u default-u.

6.1.3 Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu rezervisanja

Vrednosti verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) primenjene u obračunu rezervisanja su preuzete iz važećih lokalnih ili grupnih rejting/skoring modela koje Banka primenjuje u ocenjivanju kreditne sposobnosti klijenta. Banka ima u upotrebi različite rejting/skoring modele, koji su prilagođeni specifičnostima segmenta kojem klijent pripada sa ciljem da se na najbolji način predvidi buduće ponašanje klijenta.

Pregled vrednosti PD parametra prema rejting kategorijama:

Interne rejting kategorije	PD rang				
1	0,02%	<=	PD	<=	0,0409%
2	0,0557%	<	PD	<=	0,1035%
3	0,1411%	<	PD	<=	0,2621%
4	0,3572%	<	PD	<=	0,6635%
5	0,9043%	<	PD	<=	1,6798%
6	2,2894%	<	PD	<=	4,2527%
7	5,7961%	<	PD	<=	10,7667%
8	14,6743%	<	PD	<=	20%
Default kategorije (8-, 9, 10)			PD	=	100%

Vrednosti faktora kreditne konverzije (CCF) koji konvertuju trenutno bilansno i vanbilansno stanje potraživanja u izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza (EaD) izvedene su iz internih EaD modela koje Banka koristi.

Vrednosti stope gubitka na neobezbeđeni deo plasmana usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD) izvedene su iz internih LGD modela koje Banka koristi. Vrednosti LGD parametra zavise od broja meseci koji protekne od trenutka identifikovanja statusa defaulta klijenata i od njihove izloženosti u trenutku defaulta (EaD) i kreće se od 50% do 100% za Corporate klijente, odnosno u intervalu od 15% do 100% za Retail klijente.

Banka redovno ažurira vrednosti PD i LGD parametara portfolija kroz poređenje sa ostvarenim default rate (DR) i recovery rate (RR). Pored toga, sami parametri su predmet validacije od strane nezavisnog organizacionog dela u okviru Banke – Tima za internu validaciju kako u pogledu ispunjenosti svih metodoloških i regulatornih zahteva tako i u pogledu prediktivnosti navedenih parametara.

Tokom 2023. godine neizvesnosti u pogledu ekonomskih aktivnosti proistekle iz geopolitičkih situacija, rasta energetske troškova, inflacije i kamatnih stopa nastale tokom 2022. godine i dalje su bile u fokusu i intenzivno analizirane u pogledu potencijalnih negativnih uticaja koje mogu proizvesti. Efekti preliivanja rusko-ukrajinskog konflikta nastavili su da dovode do revizije izgleda za ekonomije u evrozoni, takođe podstičući inflatorne pritiske i kamatne stope. U svetlu zadržavanja kamatnih stopa na višem nivou i očekivanog pada vrednosti nekretnina u evrozoni usled kontrakcije sektora, što može dovesti do preliivanja na lokalno tržište, nastaje sve veći rizik u pogledu finansiranja izloženosti u vezi sa nekretninama koji se ističe kao posebno ranjiv segment u uslovima ozbiljnog stresnog scenarija i to pre svega u smislu rizika neizmirenja obaveza zbog smanjene sposobnosti dužnika da otplati dug usled viših kamatnih stopa kao i rizika naplate zbog niže vrednosti nekretnina.

Kako bi se uračunali rizici koji leže u osnovi naglog rasta kamatnih stopa za pravna i fizička lica, pored geo-političkih faktora u obračunu ECL-a usvojenih tokom 2022. godine, Banka je tokom 2023. godine implementirala dodatne zaštitne slojeve u obračunu ECL, faktore po pitanju finansiranja izloženosti sa nekretninama (tzv. Commercial Real Estate Financing overlay ili skraćeno CREF overlay). U tom smislu, usvajanje ovih faktora je mera koja je komplementarna sa modelima MSFI 9 koji su po svojoj strukturi već pravilno i direktno dokazali da prepoznaju efekat geopolitičkih kriza. U ovom kontekstu, dok su modeli MSFI 9, a posebno satelitski model u stanju da uhvate efekat makroekonomskih scenarija na nivou portfolija, ovi faktori deluju na specifične pod-portfolije koji se smatraju posebno ranjivim u slučaju da kontigentna situacija može da preraste u teške stresne uslove.

Prema podacima na 31. decembar 2023. godine efekat primene dodatnih faktora ukupno iznosi 1.507.919 hiljada RSD i raščlanjen je prema sledećim komponentama:

- Po osnovu geopolitičkog overlay-a:
 - klijenti privrede – energetske intenzivni industrijski sektori skloniji da budu pogođeni efektima preliivanja povezanih sa rusko-ukrajinskim konfliktom, što posebno utiče na snabdevanje energijom i sa tim u vezi porastom cena
 - klijenti fizička lica – za: 1) hipoteke sa promenljivom kamatnom stopom (bez zaostalih rata), s obzirom na osetljivost u kontekstu povećanja kamatnih stopa/inflacije i 2) najmanje jednu neplaćenu ratu na izloženost što se smatra obuhvatom sa već prisutnim poteškoćama u plaćanju i kao takvi su posebno ranjivi u ovoj specifičnoj nepredvidivoj situaciji.
- Po osnovu CREF overlaya:
 - klijenti privrede – rejtingovani po Income Producing Real Estate (IPRE) rejting modelu Banke kao i klijenti koji pripadaju delatnosti građevinarstva.

Što se tiče obračuna, kreditne izloženosti koje pripadaju navedenim kategorijama su identifikovane prema njihovim specifičnim karakteristikama. Polazeći od navedenog, satelitski model se vodi primenom makroekonomskih uslova - recesivnog scenarija višegodišnjeg plana da bi se odredilo prilagođavanje koje treba primeniti na podrazumevanu stopu neizmirenja obaveza. Tako prilagođena stopa neizmirenja obaveza se zatim primenjuje na relevantne kategorije da bi se procenili očekivani novi prilivi u default, čiji se obračun očekivanog kreditnog gubitka zatim izračunava prema prosečnoj stopi pokrića koja se primenjuje na izloženosti sa malom verovatnoćom izmirenja tzv. UTP.

6.1.4 Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama

Tabela 1: Ukupna bruto izloženost po klasama izloženosti:

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke	263.844.247	11.236.583	28.735.082
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	665.456	5.995	-
Javna administrativna tela	188.031	6.670	-
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	13.861.680	465.214	18.775.413
Visokorizične izloženosti	468.629	-	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	31.212.844	3.228.097	-
Vlasnička ulaganja	-	-	-
Međunarodne razvojne banke	176	1.994.122	4.547.250
Međunarodne organizacije	-	-	-
Banke	34.544.461	28.006.083	36.282.428
Privredna društva	164.220.889	224.511.960	4.723.094
Fizička lica	119.233.518	17.774.889	556.880
Pokrivene obveznice	-	-	-
Ulaganja u otvorene investicione fondove	-	-	-
Ostale izloženosti	20.890.309	2.248.659	564.263.628
Ukupno	649.130.240	289.478.271	657.883.775

Tabela 2: Geografska raspodela izloženosti, prikaz po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Srbija	Zemlje članice EU	Ostale evropske zemlje	Ostalo
Države i centralne banke	275.080.830	-	-	-
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	671.451	-	-	-
Javna administrativna tela	194.701	-	-	-
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	14.326.334	260	107	193
Visokorizične izloženosti	468.629	-	-	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	34.434.154	6.787	-	-
Vlasnička ulaganja	-	-	-	-
Međunarodne razvojne banke	-	-	1.994.298	-
Međunarodne organizacije	-	-	-	-
Banke	5.843.179	39.755.182	2.676.061	14.276.122
Privredna društva	379.730.152	4.249.318	4.753.379	0
Fizička lica	136.958.139	16.585	469	33.213
Pokrivene obveznice	-	-	-	-
Ulaganja u otvorene investicione fondove	-	-	-	-
Ostale izloženosti	18.019.532	5.032.319	82.087	5.029
Ukupno	865.727.101	49.060.452	9.506.401	14.314.557

6.1.5 Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja

Tabela 3: Klasa izloženosti prema bankama

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	5.843.179	6.370	-	-	-	-
Sektor stranih lica	56.707.365	2.318	-	-	-	-
Ukupno	62.550.544	8.688	-	-	-	-

Tabela 4: Klasa izloženosti prema privrednim društvima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor privrednih društava	333.782.909	2.415.365	9.926.883	5.499.757	9.176.601	5.028.982
Sektor stranih lica	9.002.696	159.129	219	179	-	-
Sektor finansija i osiguranja	9.382.342	8.767	39	1.5	-	-
Sektor javnih preduzeća	31.994.405	113.952	31	3.52903	-	-
Sektor drugih komitenata	4.570.495	89.319	220.500	130.348	97.274	43.148
Ukupno	388.732.848	2.786.532	10.147.673	5.630.289	9.273.875	5.072.130

Tabela 5: Klasa izloženosti prema fizičkim licima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor stanovništva	73.768.338	1.922.044	3.559.985	2.396.976	578	578
Sektor privrednih društava	50.867.680	648.327	-	-	-	-
Sektor stranih lica	50.267	155	325	116	-	-
Sektor javnih preduzeća	74.184	806	-	-	-	-
Sektor preduzetnika	7.592.519	154.382	158.489	97.357	-	-
Sektor registr. poljopr. proizvođača	4.507.859	83.007	49.342	30.020	-	-
Sektor drugih komitenata	147.559	1.108	-	-	-	-
Ukupno	137.008.406	2.809.829	3.768.141	2.524.469	578	578

Tabela 6: Klase ostalih izloženosti

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor stanovništva	26.251.310	2.527.475	-	-	-	-
Sektor privrednih društava	22.523.798	5.606.981	43	-	-	-
Sektor stranih lica	7.265.609	73.788	17	17	-	-
Sektor finansija i osiguranja	150.913.500	473	1.154	471	-	-
Sektor javnih preduzeća	124.231.013	328.052	42	16	357.790	249.760
Sektor preduzetnika	220.143	98.152	-	-	-	-
Sektor registr. poljopr. proizvođača	58.638	30.023	-	-	-	-
Sektor drugih komitenata	18.852.702	5.230.891	409.825	255.545	-	-
Ukupno	350.316.712	13.895.834	411.081	256.049	357.790	249.760

* Pod pozicijom ostalo nalazi se ostala vanbilansna aktiva, odnosno vanbilans po kome ne može doći do plaćanja.

6.1.6 Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaloj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke			
Do 90 dana	151.571.537	36.583	28.735.082
od 91 do 180 dana	-	-	-
od 181 do 1 godine	-	-	-
od 1 do 5 godina	13.543.369	-	-
preko 5 godina	98.729.341	11.200.000	-
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave			
Do 90 dana	268	-	-
od 91 do 180 dana	-	-	-
od 181 do 1 godine	798	5.995	-
od 1 do 5 godina	664.391	-	-
preko 5 godina	-	-	-
Javna administrativna tela			
Do 90 dana	1.176	-	-
od 91 do 180 dana	-	-	-
od 181 do 1 godine	69.919	-	-
od 1 do 5 godina	116.936	-	-
preko 5 godina	-	6.670	-
Banke			
Do 90 dana	34.544.461	1.131.937	36.282.428
od 91 do 180 dana	-	4.431.298	-
od 181 do 1 godine	-	4.042.334	-
od 1 do 5 godina	-	17.168.976	-
preko 5 godina	-	1.231.537	-
Privredna društva			
Do 90 dana	8.693.297	22.590.626	4.710.415
od 91 do 180 dana	10.787.138	19.939.526	12.679
od 181 do 1 godine	38.005.249	53.489.140	-
od 1 do 5 godina	85.552.195	82.619.152	-
preko 5 godina	21.183.010	45.873.516	-
Fizička lica			
Do 90 dana	2.555.158	2.791.299	23.694
od 91 do 180 dana	3.119.457	2.665.362	0
od 181 do 1 godine	8.247.935	5.035.684	56.769
od 1 do 5 godina	62.971.283	6.078.661	12.798
preko 5 godina	42.339.684	1.203.882	463.619
Ostale izloženosti			
Do 90 dana	17.798.932	702.092	564.259.817
od 91 do 180 dana	9.103	1.117.100	-
od 181 do 1 godine	84.146	4.425	-
od 1 do 5 godina	2.657.814	425.041	-
preko 5 godina	340.314	-	3.811
Vlasnička ulaganja			
Do 90 dana	-	-	-
od 91 do 180 dana	-	-	-
od 181 do 1 godine	-	-	-
od 1 do 5 godina	-	-	-
preko 5 godina	-	-	-

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaloj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana (nastavak)

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima			
Do 90 dana	60.161	15.000	-
od 91 do 180 dana	2.209.468	4.101	-
od 181 do 1 godine	1.841.582	373.747	-
od 1 do 5 godina	4.632.453	1.416.998	-
preko 5 godina	22.469.180	1.418.251	-
Visokorizične izloženosti			
Do 90 dana	-	-	-
od 91 do 180 dana	-	-	-
od 181 do 1 godine	-	-	-
od 1 do 5 godina	468.629	-	-
preko 5 godina	-	-	-
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza			
Do 90 dana	3.405.195	177.102	18.763.590
od 91 do 180 dana	362.125	129.908	-
od 181 do 1 godine	418.273	104.031	-
od 1 do 5 godina	6.236.377	53.055	3.793
preko 5 godina	3.439.709	1.118	8.030
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama			
Do 90 dana	176	1.994.122	4.547.250
od 91 do 180 dana	-	-	-
od 181 do 1 godine	-	-	-
od 1 do 5 godina	-	-	-
preko 5 godina	-	-	-

6.1.7 Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije i ispravka vrednosti

Tabela 8: Bruto izloženost po kategorijama klasifikacije i ispravka vrednosti

Red. Br.	Opis	Kategorije klasifikacije					Ukupno
		A-A	B-B	C-V	D-G	E-D	
1	Bilansna aktiva koja se klasifikuje	213.772.022	73.792.903	59.062.823	10.163.591	13.214.967	370.006.306
2	Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	167.662.527	63.470.502	31.181.103	8.849.650	4.860.857	276.024.639
3	Ukupno aktiva koja se klasifikuje	381.434.549	137.263.405	90.243.926	19.013.241	18.075.824	646.030.945
4	Ispravka vrednosti	3.643.683	1.776.270	1.975.918	2.691.254	4.349.317	14.436.442

6.1.8 Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama

Tabela 9: Promene na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstva kod Centralne banke:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2023.	2022.	2023.	2022.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(3)	(2)
Gubitak po osnovu obezvređenja: (Dodatna)/Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(5)	(1)
Ukupno za godinu	-	-	(5)	(1)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(8)	(3)

Tabela 10: Promene na računu ispravke vrednosti finansijskih sredstava koja se drže do dospeća:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2023.	2022.	2023.	2022.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(67.707)	(79.515)
Gubitak po osnovu obezvređenja: Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(209.170)	4.391
Efekti promene deviznog kursa	-	-	29	20
Efekti prodaje hartija od vrednosti	-	-	5.661	7.397
Ukupno za godinu	-	-	(203.480)	11.808
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(271.187)	(67.707)

Tabela 11: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2023.	2022.	2023.	2022.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(9.371)	(4.014)
Gubitak po osnovu obezvređenja: (Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	3.552	(5.695)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	79	338
Otpis bez otpusta duga	-	-	661	-
Ukupno za godinu	-	-	4.292	(5.357)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(5.079)	(9.371)

Tabela 12: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2023.	2022.	2023.	2022.
Stanje na dan 1. januara	(5.119.705)	(5.252.897)	(8.461.376)	(6.766.049)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Dodatna ispravka vrednosti	(328.324)	(322.139)	(432.123)	(2.602.515)
Efekti promene deviznog kursa	4.807	8.201	1.923	1.374
Unwinding (time value)	9.719	-	912	13.789
Efekti prodaje portfolio	89.750	85.564	-	-
Otpis sa otpustom duga	-	1.327	512	2.931
Otpis bez otpusta duga*	318.163	360.239	1.046.132	889.094
Ukupno za godinu	94.115	133.192	617.356	(1.695.327)
Stanje na dan 31. decembra	(5.025.590)	(5.119.705)	(7.844.020)	(8.461.376)

Tabela 13: Promene na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2023.	2022.	2023.	2022.
Stanje na dan 1. januara	(4.109)	(24.416)	(60.038)	(38.076)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(11.983)	20.307	(156.266)	(155.304)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	88	95
Otpis sa otpustom duga	-	-	388	3.740
Otpis bez otpusta duga	14.550	-	140.307	129.507
Ukupno za godinu	2.567	20.307	(15.483)	(21.962)
Stanje na dan 31. decembra	(1.542)	(4.109)	(75.521)	(60.038)

Tabela 14: Promene na računu rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2023.	2022.	2023.	2022.
Stanje na dan 1. januara	360.380	76.371	787.198	189.728
Rezervisanja u toku godine:				
- iskazana u bilansu uspeha	179.624	335.680	995.428	705.298
- iskazana u okviru ostalog rezultata	-	-	-	-
	179.624	335.680	995.428	705.298
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	-	-	-	-
Ukidanje rezervisanja u toku godine	(232.139)	(51.671)	(548.594)	(107.828)
Stanje na dan 31. decembra	307.865	360.380	1.234.032	787.198

6.1.9 Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge

Sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine Banka prilikom obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi eksterne kreditne rejtinge agencije Moody's za određivanje pondera rizika prema državama, centralnim bankama i bankama. Pojedinačni kreditni rejtingi agencije Moody's raspoređeni od strane Narodne Banke Srbije u nivoe kreditnog kvaliteta prikazani su u Tabeli 15. Dodela pondera rizika mapiranih prema nivoima kreditnog kvaliteta po klasama izloženosti sprovodi se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala Narodne Banke Srbije.

Tabela 15: Raspodela kreditnih rejtinga prema nivoima kreditnog kvaliteta:

Moody's kreditni rejting	Nivo kreditnog kvaliteta
od Aaa do Aa3	1
od A1 do A3	2
od Baa1 do Baa3	3
od Ba1 do Ba3	4
od B1 do B3	5
od Caa1 i niže	6

6.1.10 Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Strukture za upravljanje kolateralima, koja je nezavisna od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima,
- Povećanje kreditne zaštite i umanjivanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka,
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Basel III regulativom,
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom.

Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati (koje Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja).

U okviru internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjivanje vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Upravljanje kolateralom), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom o kolateralima, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu seta dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima, pri čemu izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti Banka dodeljuje ponder rizika 35%, dok izloženostima ili delovima izloženosti potpuno pokrivenim hipotekom na poslovnoj nepokretnosti dodeljuje ponder rizika 50%, pri čemu je neophodno da i za stambene i za poslovne nepokretnosti budu zadovoljeni uslovi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni, izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije i garancije međunarodnih razvojnih banaka. Sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja.

Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju sa izloženostima prema bankama u okviru UniCredit Grupe.

Tabela 16: Neto izloženost pokrivena instrumentima kreditne zaštite po klasama izloženosti:

Klase izloženosti	Iznos pokriven sredstvima u vidu finansijske imovine	Iznos pokriven bilansnim netiranjem	Iznos pokriven nematerijalnom kreditnom zaštitom	Iznosi izloženosti pokriveni hipotekama nad nepokretnostima
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	121.180	-	236.846	470.965
Visokorizične izloženosti	26.996	-	-	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	246.156	-	1.165	23.023.594
Banke	2.577.821	24.435.561	-	-
Privredna društva	4.079.358	-	12.724.126	-
Fizička lica	860.991	-	1.435.718	-
Ukupno	7.912.503	24.435.561	14.397.856	23.494.559

U Tabeli 17 prikazana je podela izloženosti nematerijalne kreditne zaštite prema konačnim klasama izloženosti i nivou kreditnog kvaliteta. Kod ostalih tipova kreditne zaštite ne dolazi do promene nivoa kreditnog kvaliteta pre i nakon primene tehnika za ublažavanja kreditnog rizika.

Tabela 17: Neto Iznos pokriven instrumentima nematerijalne kreditne zaštite po klasama izloženosti i nivoom kreditnog kvaliteta 1:

Klase izloženosti	Nivo kreditnog kvaliteta	Iznos garancija
Države i centralne banke	1	11.980.337
Međunarodne razvojne banke	1	1.985.161
Ukupno		13.965.499

7. TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje nastaju usled kretanja cena na tržištu i deviznih kurseva.

Uspostavljenim sistemom limita za izloženost Banke tržišnim rizicima uspostavlja se granica ukupne apsorpcije ekonomskog kapitala kao i prihvatljivi nivo ekonomskog gubitka kako za aktivnosti koje se sprovode kroz knjigu trgovanja tako i za ukupnu poslovnu aktivnost Banke, a u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Osnovni indikator za praćenje izloženosti Banke tržišnom riziku je:

- VaR - potencijalni gubitak vrednosti portfolija u toku jednog dana sa 99% intervalom pouzdanosti; VaR se izračunava na osnovu istorijskog simulacionog pristupa i prati se dnevno. Osnovni faktori rizika koji su obuhvaćeni ovom kalkulacijom su: rizik kamatne stope, kredinog spreda, devizni rizik i rizik volatilnosti.

Pored VaR indikatora, prilikom praćenja i upravljanja izloženosti tržišnom riziku, Banka koristi i neke dodatne (granularne) limite koji imaju za cilj sprečavanje povećane izloženosti u pojedinačnim faktorima rizika, kao i u faktorima rizika koji nisu dovoljno uzeti u obzir prilikom VaR analize.

Najvažniji od ovih indikatora su analize senzitivnosti – BPV i CPV.

Rizik likvidnosti: Osnovni cilj ukupnog upravljanja likvidnošću Banke je održavanje adekvatne likvidnosti i pozicije finansiranja kako bi se omogućilo banci da ispuni svoje obaveze plaćanja ne samo u redovnom poslovanju, već i u stresnim okolnostima.

Rizik likvidnosti sa kojim se Banka susreće u svakodnevnom poslovanju može imati različite oblike:

- Unutar dnevna likvidnost - rizik likvidnosti u toku dana javlja se kada Banka nije u mogućnosti da pravovremeno i na vreme ispunjava obaveze plaćanja i u normalnim i stresnim uslovima.
- Rizik kratkoročne likvidnosti se odnosi na rizik neusklađenosti između iznosa i/ ili ročnosti priliva gotovine i odliva gotovine u bliskom vremenskom periodu (do jedne godine).
- Tržišna likvidnost - rizik da se Banka može suočiti sa značajnim gubitkom vrednosti svojih likvidnih sredstava kad god je potrebno da ih likvidira putem prodaje ili repo operacija.
- Rizik strukturalne likvidnosti definiše se kao nemogućnost prikupljanja potrebnih sredstava za održavanje adekvatnog odnosa između srednjoročnih i dugoročnih (preko jedne godine) sredstava i obaveza po razumnim cenovnim nivoima, na stabilan i održiv način, bez uticaja na dnevne operacije ili finansijsko stanje Banke.
- Rizik nepredviđenih ili stresnih okolnosti je vezan za buduće i neočekivane obaveze koje bi mogle zahtevati od banke veću količinu likvidnosti u odnosu na ono što se smatra iznosom za vođenje redovnog poslovanja.
- Rizik koncentracija finansiranja nastaje kada Banka koristi ograničeni broj izvora finansiranja, da oni postaju takvi da je povlačenje jednog ili više njih moglo izazvati probleme sa likvidnošću.
- Rizik likvidnosti u stranoj valuti (FX rizik) koji nastaje zbog trenutne i projektovane neusklađenosti likvidnosti između priliva gotovine i odliva gotovine u stranim valutama ili različitog raspoređivanja imovine i obaveza u stranim valutama u vremenskom horizontu.

Banka u okviru upravljanja rizikom likvidnosti adresira svaki od gore navedenih izvora rizika likvidnosti kroz odgovarajući sistem limita.

Plan finansiranja (Funding plan) ima ključnu ulogu u celokupnom upravljanju likvidnošću kako kratkoročne, tako i dugoročne, tj. strukturne likvidnosti. Planom finansiranja definišu se potrebe i izvori za održavanje adekvatne usklađenosti pozicija aktive i pasive Banke.

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti definiše i specifične limite koji obezbeđuju da su rezerve likvidnosti dovoljno velike da pokrivaju i periode intenzivnog stresa.

Stres test rizika likvidnosti se sprovodi na mesečnom nivou i zasniva se na analizi scenarija. Analiza scenarija ima za cilj testiranje sposobnosti Banke vezano za nastavak poslovnih aktivnosti dok se suočava sa stresnim događajem. Analiziraju se tri osnovna scenarija:

- Tržišni scenario (stresne okolnosti uzrokovane tržišnim dešavanjima);
- Kriza imena (stresne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vestima u medijima ili dešavanjima vezano za banku);
- Kombinovani scenario (kombinacija prethodna dva scenarija).

Radi obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog postupanja u slučajevima povećanog rizika likvidnosti, Banka ima usvojen Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti kojima su precizno definisani:

- Procedure za rano otkrivanje problema u vezi sa likvidnošću Banke koje uključuju listu ranih indikatora upozorenja;
- Jasno utvrđene aktivnosti, obaveze i odgovornosti u upravljanju krizom likvidnosti;
- Način pristupanja raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti kao i procedure za obezbeđenje pristupa dopunskim izvorima finansiranja, odnosno izvorima koji se ne koriste u redovnom poslovanju.

8. OPERATIVNI RIZIK

UniCredit Banka Srbija definiše operativni rizik kao rizik direktnog ili indirektnog gubitka koji je rezultat neadekvatnih ili neuspešnih unutrašnjih procesa, ljudi i sistema ili eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti poslovanja, a isključuje strateški i reputacioni rizik.

Pojava operativnog rizika rezultira operativnim događajem. Operativni događaji su oni koji su rezultat neadekvatnih ili neuspešnih internih procesa, osoblja i sistema ili sistemskih i drugih eksternih događaja: interne ili eksterne prevare, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucija proizvoda, novčane kazne i kazne zbog kršenja propisa, šteta na fizičkoj imovini banaka, poremećaji u poslovanju i sistemski kvarovi, upravljanje procesima.

Upravljačka struktura upravljanja operativnim rizikom i kontrole u UniCredit Grupi Srbija uključuje politike i procedure koje omogućavaju širenje svesti i kulture o riziku. Interni dokumenti i politike operativnog rizika takođe definišu zajedničke principe, uloge organa upravljanja, odgovornosti funkcija upravljanja operativnim rizikom i odgovornosti relevantnih funkcija uključenih u proces.

Izvršni Odbor UniCredit Banke Srbija JCS je telo za odlučivanje o svim relevantnim temama Operativnih rizika, dok se praćenje tema Operativnog rizika vrši na Komitetu za nefinansijske rizike (NFRC). Izvršni odbor UniCredit Bank Srbija ad ima konačnu odgovornost za efikasan nadzor nad izloženošću operativnom riziku i ima opšte razumevanje okvira kontrole operativnog rizika i načina na koji operativni rizik utiče na UCG Srbija.

U okviru Rizika UniCredit Banke Srbija ad, Nefinansijski rizici (u daljem tekstu: ORRAS) deluju u skladu sa lokalnim i grupnim regulatornim zahtevima i odgovorni su za upravljanje i kontrolu operativnog rizika u okviru UniCredit Grupe Srbija. Praćenje operativnog rizika i proces prikupljanja podataka je decentralizovan preko Menadžera operativnog rizika (OpRisk Manager)/Mreže zamenika koji su odgovorni za praćenje i izveštavanje o operativnom riziku u okviru svoje organizacione jedinice, evidentiranjem svih događaja operativnog rizika u ARGO bazu podataka.

Banka upravlja ovim rizikom kroz adekvatan set kontrola tokom cele godine kao i rad PWG radne grupe:

- **Prikupljanje, validacija i kovalidacija podataka o internim gubicima** – vrši se kroz događaja operativnog rizika u skladu sa definisanim pragom materijalnosti od strane OpRisk menadžera dok validaciju i kovalidaciju vrši ORRAS kroz bazu operativnih rizika (ARGO). Dodatni nivo kontrole sprovodi ORRAS kroz usaglašavanja knjiženja glavne knjige i baze za evidentiranje događaja operativnog rizika.
- **Analiza scenarija** - se sprovodi u cilju procene maksimalnih gubitaka na bazi definisanih scenarija, za vremenski period 1:10 i 1:40 godina.
- **Ključni indikatori rizika KRI** - Indikatori rizika oslikavaju profil operativnog rizika procesa i prate se i izveštavaju u zavisnosti od definisane frekvencije.
- **RCSA samoprocena operativnih rizika i kontrola sa aspekta procesa (koja uključuje analizu rizika ICT sistema i cyber rizika)** - sprovodi se jednom godišnje u saradnji sa relevantnim vlasnicima procesa, rezultati se mogu koristiti u definisanju strategije za operativni i reputacioni rizik.
- **TOR (preliminarna analiza rizika)-ključni rizici Banke vezane za specifični tip rizika** - sprovodi se jednom godišnje u cilju definisanja ključnih rizika za Banku kao i aktivnosti za njihovo umanjjenje, rezultati se koriste u definisanju strategije za operativni rizik.
- **Analiza operativnog rizika poveravanja relevantne aktivnosti Banke trećem licu** - analiza operativnog i reputacionog rizika:
 1. u skladu sa regulatornim zahtevom, koji zahteva izradu mišljenja o operativnim i reputacionim rizicima od strane ORRAS a koja se bazira na analizi rizika sprovedenoj od strane inicijatora kao i
 2. drugi nivo kontrole za kritične ugovore u skladu sa zahtevom Grupe.
- **Analiza operativnog rizika prilikom uvođenja novog ili značajne izmene proizvoda** - analiza operativnog i reputacionog rizika u skladu sa regulatornim zahtevom, koji zahteva izradu mišljenja o operativnim i reputacionim rizicima od strane ORRAS na bazi procene rizika nadležnih organizacionih delova koji učestvuju u analizi (članovi PDN) u skladu sa internim aktima Banke.
- **Digital drugi nivo kontrole** – sprovodi kontrole drugog nivoa u oblasti upravljanja Digital izmena/incidenata kao i ICT relevantnih projekata

Proces praćenja i upravljanja operativnim rizikom zasnovan je na relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS), kao i na smernicama UniCredit Credit Grupe, implementiranim kroz interne akte Banke koji su dostavljeni u prilogu.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala UniCredit Banka Srbija se opredelila za Standardizovan pristup računanja regulatornog kapitalnog zahteva za operativni rizik. Obračun kapitala se vrši na godišnjem nivou, dok je izveštavanje na kvartalnoj osnovi.

9. KAMATNI RIZIK

Kamatni rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (i u nekim slučajevima, sami novčani tokovi), i
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na zaradu i na kapital promenom neto prihoda od kamata.

Sistemom limita za merenje izloženosti kamatnom riziku prate se potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene u očekivanom neto prihodu od kamata (NII) ili dobiti, adresirajući sve materijalne izvore rizika, posebno:

- kamatni gep - proizilazi iz termske strukture bankarske knjige i odnosi se na vremensku neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena,
- rizik krive prinosa - koji proizilazi usled promena oblika krive prinosa,
- bazni rizik kome je banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena,
- rizik opcija kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja).

Banka je implementirala okvir scenarija rizika promene kamatne stope koji adresira sve navedene izvore kamatnog rizika, a u zavisnosti od jačine pretpostavki mogu se podeliti u dve osnovne grupe:

- scenarija redovnog poslovanja i
- scenarija stres testa.

Scenarija se razlikuju u zavisnosti od konkretnog generatora rizika, čiji se parametri menjaju, odnosno stresiraju:

- pretpostavke stresa na kamatne stope (paralelne, neparalelne promene kamatnih stopa),
- pretpostavke stresa na bilansu stanja (dinamički bilans stanja, konstantni bilans stanja),
- jednofaktorska analiza i
- višefaktorska analiza.

Efekti svih scenarija se analiziraju sa aspekta promene ekonomske vrednosti i neto prihoda od kamata.

10. IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA

Banka izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi evidentira po nabavnoj vrednosti. Ukupna bruto bilansna izloženost banke o ovom osnovu na dan 31. decembar 2023. godine je 0 hiljada dinara i odnosi se na investicije u zavisno društvo UniCredit Leasing. Banka je 100% vlasnik UniCredit Leasing-a. Neto bilansna izloženost Banke po ovom osnovu čini 0,34% bilansne sume.

11. POKAZATELJ LEVERIDŽA

Pokazatelj leveridža se obračunava kao količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti banke i iskazuje se u procentima. Na dan 31. decembra 2023. godine pokazatelj leveridža na nivou Banke iznosi 10,41%, dok je na nivou Bankarske grupe 10,42%.

12. SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE BANKE KOJI SE ODOSE NA KVALITET AKTIVE BANKE

12.1. Podaci i informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku

Osnovne procene o strukturi i nivou kreditnog rizika kome je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, uključujući i uticaj kretanja u makroekonomskom okruženju na te procene, Banka definiše kroz Strateški plan i budžet. Strateški plan identifikuje srednjoročno-dugoročne ciljeve i odgovarajuće strateške opcije za njihovo ostvarenje i predstavlja okvir za izradu godišnjeg budžeta. Godišnji Forecast se koristi kao osnova za Budžet i može biti korigovan za efekte koje promene koje se očekuju u budžetskoj godini mogu imati na pozicije bilansa stanja, bilansa uspeha i rizične aktive. Najznačajnije aktivnosti koje se sprovode u okviru svakog Forecast procesa u delu kreditnog rizika su:

- Planiranje rizične aktive na osnovu projektovanih bilansnih i vanbilansnih pozicija,
- Planiranje rizične strukture plasmana i rezervisanja po kreditima i
- Planiranje potreba za kapitalom.

Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi rizika koji je Banka spremna da prihvati u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svojih klijenata i akcionara, kao i kapitalne i druge zahteve.

Apetit prema riziku Banke je definisan dosledno sa poslovnim modelom Grupe, procesom budžetiranja i ICAAP procesima. Za ovu svrhu, rizični apetit Banke je integrisan u proces budžetiranja sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku u skladu sa ambicijom i procesom budžetiranja.

Struktura rizičnog apetita Banke uključuje:

1. Izjavu o rizičnom apetitu (RAS) – definiše poziciju Banke sa kvalitativne tačke gledišta u pogledu rizičnog profila usklađenog sa Grupnom strategijom, sa ciljem da istakne očekivanja zainteresovanih strana.
2. Ključni pokazatelj performansi (KPI) rizičnog apetita – sastavljen je od seta ključnih pokazatelja performansi zasnovanih na analizi očekivanja internih i eksternih zainteresovanih strana.

Za svaku dimenziju navedenu u izjavi, identifikovan je jedan ili više ključnih pokazatelja, sa ciljem da se kvantitativno izmeri pozicija Banke na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, odnose između uporedivih veličina, kao i osetljivost na definisane parametre.

Za svaki ključni pokazatelj definisani su različiti pragovi u smislu: *targeta, triggera i limita*. Pragovi se definišu kroz “top-down” proces koji se komunicira od strane Grupe, a Banka u skladu sa regulatornim okruženjem, supervizorskim zahtevima i budžetskim apetitima komunicira “bottom-up” predlog.

- a) **Targeti** predstavljaju nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati u normalnim okolnostima u skladu sa ambicijom Banke. Oni su referentni prag za razvoj poslovanja i po pravilu predstavljaju budžetske parametre.
- b) **Trigeri** predstavljaju svojevrсни “early warning sistem” koji treba blagovremeno da ukaže na povećan rizik od narušavanja limita.
- c) **Limiti** su granične tačke koje predstavljaju maksimalno prihvatljiv nivo rizika odnosno odstupanja od ciljanih (budžetiranih) vrednosti.

Rizični apetit banke se definiše na godišnjem nivou, a svaka izmena višegodišnjih planova Banke takođe tangira izmenu apetita rizika.

Postupak u slučaju prekoračenja pragova je definisan relevantnom procedurom za postavljanje i praćenje apetita rizika i otklanjanje prekoračenja.

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na izloženost kreditnom riziku Banka je objavila u okviru tačaka 1. i 6. ovog dokumenta i to pre svega:

- Postupke za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika,
- Način na koji Banka upravlja kreditnim rizikom kao i opis uloga, delokruga, odgovornosti svih organizacionih delova povezanih sa upravljanjem kreditnim rizikom,
- Način na koji Banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju, opis zajedničkih karakteristika za identifikovanje rizika koncentracije i opis sistema limita izloženosti koji su uspostavljeni radi kontrole rizika koncentracije u kreditnom portfoliju.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Banke prikazani su u sledećim tabelama:

31.12.2023.	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
Pozicije bilansa stanja	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	130.511.724	8	130.511.716	-	130.511.716
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	2.055.657	2.055.657
Hartije od vrednosti	102.262.512	271.187	101.991.325	2.454.461	104.445.786
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	65.183.370	5.079	65.178.291	-	65.178.291
Kredit i potraživanja od komitenata	339.963.686	12.869.610	327.094.076	-	327.094.076
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	636.909	636.909
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-
Nematerijalna imovina	-	-	-	2.511.009	2.511.009
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	3.026.923	3.026.923
Investicione nekretnine	-	-	-	7.734	7.734
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	900.324	900.324
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	249.368	77.034	172.334	1.651.416	1.823.750
Bilansna izloženost	638.170.660	13.222.918	624.947.742	13.244.433	638.192.175
Date garancije i jemstva	134.780.863	757.545	134.023.318	-	134.023.318
Preuzete buduće obaveze	154.666.457	784.352	153.882.105	35.929.624	189.811.729
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	891.045.179	891.045.179
Vanbilansna izloženost	289.447.320	1.541.897	287.905.423	926.974.803	1.214.880.226
Ukupna izloženost	927.617.980	14.764.815	912.853.165	940.219.236	1.853.072.401

(u hiljadama dinara)

31.12.2022.	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
Pozicije bilansa stanja	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	69.758.834	3	69.758.831	-	69.758.831
Založena finansijska sredstva	7.225.280	4.690	7.220.590	-	7.220.590
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	2.808.749	2.808.749
Hartije od vrednosti	102.303.916	67.707	102.236.209	1.535.672	103.771.881
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	77.546.507	9.371	77.537.136	-	77.537.136
Kreditni i potraživanja od komitenata	325.435.699	13.581.081	311.854.618	-	311.854.618
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	1.083.998	1.083.998
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	112.644	112.644
Nematerijalna imovina	-	-	-	2.451.769	2.451.769
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	3.097.481	3.097.481
Investicione nekretnine	-	-	-	7.274	7.274
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	1.363.095	1.363.095
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	250.112	64.147	185.965	1.626.901	1.812.866
Bilansna izloženost	582.520.348	13.726.999	568.793.349	14.087.583	582.880.932
Date garancije i jemstva	115.918.988	565.944	115.353.044	-	115.353.044
Preuzete buduće obaveze	115.491.058	581.634	114.909.424	26.216.861	141.126.285
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	891.774.326	891.774.326
Vanbilansna izloženost	231.410.046	1.147.578	230.262.468	917.991.187	1.148.253.655
Ukupna izloženost	813.930.394	14.874.577	799.055.817	932.078.770	1.731.134.587

Razlika u bilansnim izloženostima u Tabeli 1 (iz tačke 6.) sa tabelom iznad, koja je rađena u skladu sa smernicama za kvalitet aktive, je ta da se Tabela 1 (iz tačke 6.) odnosi na bilansnu aktivu koja je ušla u obračun rizikom ponderisane aktive u skladu sa bazelskim standardima gde je obuhvaćena aktiva koja je izložena, kao i aktiva koja nije izložena kreditnom riziku). Za izradu smernica uzeta je aktiva koja je izložena kreditnom riziku, dok se ostatak aktive nalazi na pozicijama imovine koja nije izložena kreditnom riziku.

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja dati su u sledećim tabelama:

(u hiljadama dinara)

Sa stanjem na dan 31.12.2023.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	94.970.450	2.825.880	578	3.614.618	101.411.526	578	4.515.465	96.895.483	39.417.170	389.862
Stambeni krediti	39.646.303	261.484	-	442.008	40.349.795	-	265.626	40.084.169	39.312.920	389.232
Potrošački i gotovinski krediti	50.986.999	2.351.952	578	3.097.344	56.436.873	578	4.154.907	52.281.368	97.653	630
Transakcioni krediti i kreditne kartice	4.315.377	212.164	-	56.950	4.584.491	-	78.198	4.506.293	-	-
Ostala potraživanja	21.771	280	-	18.316	40.367	-	16.734	23.633	6.597	-
Potraživanja od privrede	795.399.113	20.516.329	9.297.915	993.097	826.208.454	5.334.419	4.914.353	815.957.682	102.350.619	6.261.301
Velika preduzeća	186.990.329	6.150.330	3.324.881	2	196.465.542	1.644.477	1.233.987	193.587.078	18.930.222	1.786.129
Mala i srednja preduzeća	193.995.332	9.267.190	5.528.535	672.150	209.463.207	3.393.250	2.418.745	203.651.212	63.700.614	4.122.577
Javna preduzeća	32.064.885	5.094	-	31	32.070.010	-	114.790	31.955.220	12.000.716	-
Potraživanja od ostalih klijenata**	382.348.567	5.093.715	444.499	320.914	388.207.695	296.692	1.146.831	386.764.172	7.719.067	352.595
Ukupna izloženost	890.369.563	23.342.209	9.298.493	4.607.715	927.617.980	5.334.997	9.429.818	912.853.165	141.767.789	6.651.183
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	890.369.564	23.342.209	-	-	913.711.773	-	6.228.627	907.483.146	141.767.788	-
od čega: restrukturirana	7.491.638	128.622	-	-	7.620.260	-	282.400	7.338.220	5.221.595	-
Problematična potraživanja	-	-	9.298.492	4.607.715	13.906.207	5.334.997	3.201.192	5.370.018	-	6.651.183
od čega: restrukturirana	-	-	5.295.913	403.248	5.699.161	3.252.758	297.776	2.148.627	-	3.639.013
Ukupna izloženost	890.369.564	23.342.209	9.298.492	4.607.715	927.617.980	5.334.997	9.429.819	912.853.164	141.767.788	6.651.183

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja.

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

(u hiljadama dinara)

Sa stanjem na dan 31.12.2022.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	93.270.614	2.203.216	827	3.398.477	98.873.134	136	5.225.521	93.647.477	38.279.554	314.411
Stambeni krediti	40.151.894	185.559	794	398.935	40.737.182	103	327.485	40.409.594	38.159.786	314.411
Potrošački i gotovinski krediti	49.543.442	1.857.351	33	2.926.922	54.327.748	33	4.795.448	49.532.267	119.768	-
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3.566.046	159.484	-	45.314	3.770.844	-	82.760	3.688.084	-	-
Ostala potraživanja	9.232	822	-	27.306	37.360	-	19.828	17.532	-	-
Potraživanja od privrede	688.293.813	17.042.320	8.744.144	976.981	715.057.258	5.484.058	4.164.862	705.408.338	94.845.369	5.822.895
Velika preduzeća	142.130.811	4.908.364	1.122.527	4	148.161.706	824.867	1.071.908	146.264.931	21.831.443	472.223
Mala i srednja preduzeća	190.688.419	9.542.859	7.146.882	599.015	207.977.175	4.436.151	2.202.657	201.338.367	62.093.296	5.119.934
Javna preduzeća	23.898.334	12.401	-	116	23.910.851	-	113.705	23.797.146	3.328.026	-
Potraživanja od ostalih klijenata**	331.576.249	2.578.696	474.735	377.846	335.007.526	223.040	776.592	334.007.894	7.592.604	230.738
Ukupna izloženost	781.564.427	19.245.538	8.744.971	4.375.458	813.930.392	5.484.194	9.390.383	799.055.815	133.124.923	6.137.306
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	781.564.427	19.245.538	-	-	800.809.965	-	6.338.828	794.471.137	133.124.923	-
od čega: restrukturirana	11.227.693	319.398	-	-	11.547.091	-	369.211	11.177.880	8.180.403	-
Problematična potraživanja	-	-	8.744.972	4.375.459	13.120.431	5.484.194	3.051.555	4.584.682	-	6.137.306
od čega: restrukturirana	-	-	4.590.083	432.788	5.022.871	2.756.605	311.677	1.954.589	-	3.940.597
Ukupna izloženost	781.564.427	19.245.538	8.744.972	4.375.459	813.930.396	5.484.194	9.390.383	799.055.819	133.124.923	6.137.306

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja.

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Podaci o bruto izloženosti kreditnom riziku prikazane prema granskoj i geografskoj koncentraciji dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2023.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	30.289.251	985.594	21.876.953	868.545	22.083.080	1.050.826
Stambeni krediti	18.518.925	215.619	8.354.893	76.972	6.375.374	89.204
Potrošački i gotovinski krediti	10.565.190	754.325	12.564.421	769.600	14.689.056	941.956
Transakcioni krediti i kreditne kartice	1.201.541	12.789	939.368	15.166	1.018.581	13.907
Ostala potraživanja	3.595	2.861	18.271	6.807	69	5.759
Potraživanja od privrede	715.205.236	9.654.952	11.630.400	243.031	9.173.810	203.371
Sektor A	4.037.608	1.058.388	565.600	8.636	104.745	8.906
Sektor B, C i E	128.257.642	3.810.297	1.300.438	24.966	1.742.733	11.413
Sektor D	23.823.703	95.003	1	-	2.036	-
Sektor F	66.398.480	87.051	336.184	173	379.466	9.591
Sektor G	100.854.470	1.483.299	2.036.596	73.257	2.136.868	49.142
Sektori H, I i J	40.775.733	719.350	850.134	25.336	1.154.625	31.659
Sektori L, M i N, R i S	48.058.421	1.908.168	523.526	2.121	292.234	7.586
Potraživanja od ostalih klijenata	302.999.179	493.396	6.017.921	108.542	3.361.103	85.074
Ukupna izloženost	745.494.487	10.640.546	33.507.353	1.111.576	31.256.890	1.254.197

	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	23.492.445	709.907	-	-	54.600	325
Stambeni krediti	6.611.404	60.214	-	-	47.192	-
Potrošački i gotovinski krediti	15.520.284	632.041	-	-	-	-
Transakcioni krediti i kreditne kartice	1.360.643	14.775	-	-	7.406	313
Ostala potraživanja	114	2.877	-	-	2	12
Potraživanja od privrede	7.280.600	187.616	-	-	72.625.400	2.038
Sektor A	77.877	864	-	-	-	-
Sektor B, C i E	1.413.644	47.280	-	-	-	-
Sektor D	2	8	-	-	-	-
Sektor F	470.373	20.795	-	-	-	-
Sektor G	1.980.580	28.146	-	-	-	-
Sektori H, I i J	569.835	6.281	-	-	-	-
Sektori L, M i N, R i S	345.604	7.880	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.422.685	76.362	-	-	72.625.400	2.038
Ukupna izloženost	30.773.045	897.523	-	-	72.680.000	2.363

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Sumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potralivanja	Problematična potralivanja	Neproblematična potralivanja	Problematična potralivanja	Neproblematična potralivanja	Problematična potralivanja
Prema sektorima						
Potralivanja od stanovništva	30.386.997	842.996	20.899.385	847.249	21.537.279	1.031.729
Stambeni krediti	19.257.739	164.766	8.080.375	82.740	6.365.318	82.851
Potrošački i gotovinski krediti	10.112.235	663.475	12.049.247	738.576	14.343.027	933.750
Transakcioni krediti i kreditne kartice	1.010.696	10.842	766.662	12.772	828.525	9.552
Ostala potralivanja	6.327	3.913	3.101	13.161	409	5.576
Potralivanja od privrede	595.719.760	9.029.969	11.308.166	259.030	9.426.077	185.699
Sektor A	4.076.540	1.100.565	587.019	5.510	102.377	12.613
Sektor B, C i E	103.411.972	1.380.281	1.459.266	29.563	1.840.137	18.056
Sektor D	15.541.479	338.165	10.014	-	2.936	-
Sektor F	62.997.791	658.403	360.775	9.448	326.692	370
Sektor G	89.461.125	1.472.976	2.140.236	74.466	2.278.617	37.015
Sektor H, I i J	38.390.903	1.343.844	865.698	11.883	1.131.751	20.283
Sektor L, M i N, R i S	40.232.807	2.201.416	525.869	6.605	323.289	10.273
Potralivanja od ostalih klijenata	241.607.143	534.319	5.359.289	121.555	3.420.278	87.089
Ukupna izloženost	626.106.757	9.872.965	32.207.551	1.106.279	30.963.356	1.217.428

	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potralivanja	Problematična potralivanja	Neproblematična potralivanja	Problematična potralivanja	Neproblematična potralivanja	Problematična potralivanja
Prema sektorima						
Potralivanja od stanovništva	22.607.013	677.024	-	-	43.155	308
Stambeni krediti	6.596.485	69.373	-	-	37.535	-
Potrošački i gotovinski krediti	14.896.284	591.154	-	-	-	-
Transakcioni krediti i kreditne kartice	1.114.037	11.841	-	-	5.610	308
Ostala potralivanja	207	4.656	-	-	10	-
Potralivanja od privrede	7.347.611	243.967	-	-	81.534.521	2.459
Sektor A	100.400	5.025	-	-	-	-
Sektor B, C i E	1.621.400	60.407	-	-	-	-
Sektor D	2	-	-	-	-	-
Sektor F	346.671	28.251	-	-	-	-
Sektor G	2.184.855	25.622	-	-	-	-
Sektor H, I i J	494.769	9.657	-	-	-	-
Sektor L, M i N, R i S	365.801	7.846	-	-	-	-
Potralivanja od ostalih klijenata	2.233.713	107.159	-	-	81.534.521	2.459
Ukupna izloženost	29.954.624	920.991	-	-	81.577.676	2.767

Podaci o izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2023.	performing					non performing					(Bruto vrednost u hiljadama dinara)
	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana	
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	94.970.450	2.272.582	342.494	210.805	-	675.333	36.395	328.754	633.225	1.941.490	
Stambeni krediti	39.646.303	215.513	37.736	8.235	-	119.407	931	15.286	75.876	230.509	
Potrošački i gotovinski krediti	50.986.999	1.864.541	293.599	193.813	-	550.096	26.744	301.223	539.829	1.680.029	
Transakcioni krediti i kreditne kartice	4.315.377	192.364	11.104	8.695	-	5.765	1.587	11.630	15.903	22.066	
Ostala potraživanja	21.771	164	55	62	-	65	7.133	615	1.617	8.886	
Potraživanja od privrede	795.399.115	17.370.993	3.100.513	44.822	-	6.414.786	1.183.598	1.138.268	355.488	1.198.869	
Velika preduzeća	186.990.329	4.267.864	1.882.453	13	-	3.324.881	-	-	-	1	
Mala i srednja preduzeća	193.995.332	8.588.640	637.021	41.529	-	3.081.390	1.182.899	1.110.796	311.181	514.417	
Javna preduzeća	32.064.885	5.094	-	-	-	-	-	-	-	31	
Potraživanja od ostalih klijenata**	382.348.569	4.509.395	581.039	3.280	-	8.515	699	27.472	44.307	684.420	
Ukupna izloženost	890.369.565	19.643.575	3.443.007	255.627	-	7.090.119	1.219.993	1.467.022	988.713	3.140.359	
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	890.369.564	19.643.575	3.443.008	255.627	-	-	-	-	-	-	
od čega: restrukturirana	7.491.638	51.288	68.174	9.161	-	-	-	-	-	-	
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	7.090.119	1.219.993	1.467.023	988.713	3.140.359	
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	3.848.410	1.132.642	242.414	217.635	258.060	
Ukupna izloženost	890.369.564	19.643.575	3.443.008	255.627	-	7.090.119	1.219.993	1.467.023	988.713	3.140.359	

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Sa stanjem na dan 31.12.2022.	performing					non performing					(Bruto vrednost u hiljadama dinara)
	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana	
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	93.270.614	1.707.208	336.545	159.462	-	885.639	36.193	320.066	612.801	1.544.605	
Stambeni krediti	40.151.894	144.641	39.505	1.412	-	117.150	7.551	45.209	27.124	202.696	
Potrošački i gotovinski krediti	49.543.442	1.415.431	287.593	154.327	-	761.014	20.970	256.035	571.412	1.317.523	
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3.566.046	146.556	9.272	3.656	-	7.244	1.219	8.354	12.374	16.123	
Ostala potraživanja	9.232	580	175	67	-	231	6.453	10.468	1.891	8.263	
Potraživanja od privrede	688.293.815	16.333.181	629.753	79.386	-	6.709.046	436.144	372.740	529.971	1.673.225	
Velika preduzeća	142.130.811	4.908.364	-	-	-	980.885	141.642	-	4	-	
Mala i srednja preduzeća	190.688.419	8.870.061	600.909	71.889	-	5.443.641	293.240	347.897	358.257	1.302.862	
Javna preduzeća	23.898.334	12.399	-	2	-	-	-	-	-	116	
Potraživanja od ostalih klijenata**	331.576.251	2.542.357	28.844	7.495	-	284.520	1.262	24.843	171.710	370.247	
Ukupna izloženost	781.564.429	18.040.389	966.298	238.848	-	7.594.685	472.337	692.806	1.142.772	3.217.830	
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	781.564.427	18.040.390	966.299	238.849	-	-	-	-	-	-	
od čega: restrukturirana	11.227.693	293.115	10.891	15.392	-	-	-	-	-	-	
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	7.594.686	472.337	692.806	1.142.772	3.217.830	
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	4.392.315	176.304	56.225	98.665	299.362	
Ukupna izloženost	781.564.427	18.040.390	966.299	238.849	-	7.594.686	472.337	692.806	1.142.772	3.217.830	

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Način na koji Banka identifikuje i definiše problematična i restrukturirana potraživanja definisan je kroz načela upravljanja lošom aktivom banke u okviru Strategije upravljanja rizicima Banke.

Banka lošu aktivu definiše na klijentskom nivou primenjujući osnovna načela identifikacije u skladu sa pojmom problematičnih potraživanja definisanim na osnovu odluke kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

U tom smislu klijenti kojima je dodeljen interni rejting 8-, 9 i 10, čine lošu aktive Banke. Navedene rejting kategorije se odnose na klijente kod kojih je prisutan neki od indikatora statusa neizmirenja obaveza u skladu sa internom regulativom⁹, a koji upućuje na situaciju po kojoj je dužnik:

- a) u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili
- b) prema proceni banke nije u mogućnosti da izmiri svoje obaveze bez realizacije sredstva obezbeđenja (tzv. Unlikely-to-pay status¹⁰).¹¹

U okviru Upravljanja rizicima, posebna pažnja je posvećena upravljanju lošom aktivom u okviru Upravljanja problematičnim plasmanima sa više odeljenja specijalizovanim za segmente fizičkih lica i malih pravnih lica (Retail), kao i za velika privredna društva (Corporate).

Ovakva organizaciona struktura je usklađena sa standardima i najboljom praksom UniCredit Grupe kroz jasnu specijalizaciju u kreditnom procesu, posvećene strukture koje obezbeđuju ranu identifikaciju plasmana sa znacima povećanog kreditnog rizika i sveobuhvatno praćenje kreditnog portfolija, kao i restrukturiranje i upravljanje spornim plasmanima, kao i krajnju naplatu potraživanja prinudnim putem.

Striktnim odvajanjem funkcionalnosti odobrenja, praćenja i restrukturiranja plasmana, povećava se efikasnost procesa i otvara mogućnost za pravovremenu i intenzivnu akciju usmerenu na stvaranje uslova za rešavanje ugroženih plasmana i njihov povratak u redovan portfolio, ili ako to nije moguće poboljšanje pozicije Banke u postupku naplate potraživanja.

Osnovna načela i principi u upravljanju lošom aktivom kojima se Banka rukovodi su:

- Rana identifikacija upozoravajućih signala kod klijenata, adekvatno praćenje takvog portfolija i jasni kriterijumi za prelazak nadležnosti nad klijentom u okviru posebne službe koja se bavi problematičnim (i potencijalno problematičnim) plasmanima i klijentima;
- Proaktivno upravljanje problematičnim plasmanima i sprečavanje gubitaka;
- Upoznavanje sa faktorima koji su doveli do finansijskih poteškoća, analiza poslovnog plana i plana finansijske konsolidacije, potencijala za restrukturiranje plasmana i ostalih scenarija na raspolaganju, poštujući načelo vremenske vrednosti novca;
- Efikasnost u procesu naplate iz instrumenata obezbeđenja (sudskim i vansudskim putem), ukoliko su sve prethodno raspoložive opcije iscrpljene.

Nivo loše aktive banke koji se smatra prihvatljivim sa aspekta ciljanog nivoa (business-as-usual scenario), je utvrđen u budžetskom procesu, kao i procesu višegodišnjeg planiranja banke. Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi loše aktive u pretpostavkama blagog i izraženog stres scenarija. RAF proces predstavlja okvir za procenu i razumevanje najvišeg prihvatljivog nivoa loše aktive banke.

⁹ Banka je kroz set dokumenata detaljno razradila kriterijume – default events and triggers koji uslovljavaju odgovarajući rejting odnosno posledično status defaulta odnosno neizmirenja obaveza

¹⁰ Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne.

¹¹ Klijenti kod kojih su prisutni indikatori statusa neizmirenja obaveza su internom regulativom banke označeni i kao klijenti kod kojih su prisutni objektivni dokazi obezvređenja u skladu sa MSFI 9, i za njih se obračunava iznos obezvređenja na individualnoj i kolektivnoj osnovi.

Organizacioni deo za praćenje kreditnog portfolija za privredu zadužen je za sprovođenje kreditnog monitoringa nad klijentima Banke koji pripadaju Standard portfoliju i portfoliju klijenata sa povišenim rizikom (tzv. Watch list portfolio). Kreditni monitoring klijenata se sastoji iz 2 međusobno povezana procesa: Identifikacije signala upozorenja i sistematski nadzor klijenata sa povišenim rizikom. Proces identifikacije signala predstavlja dnevni proces uočavanja signala upozorenja kod klijenata koji pripadaju Standard portfoliju putem web aplikacije (Anomaly management Tool-om). U zavisnosti od identifikacije rizika koji sugeriše uočeni signal i datih komentara u okviru navedene web aplikacije od strane Saradnika za rad sa privredom iz Korporativnog i investicionog bankarstva i Saradnika za kreditno odobrenje privredi iz Kreditnih odobrenja, klijent se klasifikuje na jednu od „watch“ lista (WL1, WL2) ili se vrši potencijalni transfer klijenta u „restructuring“ ili „workout“ nadležnost ili nazad u standardni portfolio. Sistemski nadzor je proces klasifikacije klijenata sa povišenim rizikom na jednu od „watch“ listi (WL1 ili WL2) u cilju definisanja strategija i praćenje njihove implementacije koje imaju za cilj umanjene identifikovanih rizika.

Praćenje klijenata sa povišenim rizikom se vrši na redovnom sastanku čija je uloga da analizira klijente sa povišenim nivoom rizika i definiše dalje akcije koje će biti preduzete prema tom klijentu kako bi se umanjio potencijalni gubitak za Banku. Učestalost održavanja sastanka za praćenje klijenata sa povišenim rizikom je mesečna, a po potrebi i češća. Postupak identifikacije, klasifikacije, akcioni planovi i praćenje klijenata sa povišenim rizikom /WL klijenata, kao i uloge i odgovornosti Korporativnog i investicionog bankarstva i Strateškog upravljanja rizicima i kontrole detaljno se razrađuju posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje klijenata sa povišenim rizikom. Praćenje se vrši i u okviru Kreditnog portfolija stanovništva i naplatu kroz EAL i WL za Small Business klijente sa manje od 90 dana docnje. Za fizička lica praćenje problematičnih klijenata vrši se kroz 3 kategorije: PDL, WL1 i WL2, automatskom klasifikacijom klijenata fizičkih lica.

Nadležnosti za donošenje odluka o klijentima koji su identifikovani na „watch“ listi su usklađene sa Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima.

Potencijalni uzroci problema koji mogu biti evidentirani kao signali upozorenja koji bi uticali na klasifikaciju klijenta u WL mogu biti: docnja u izmirivanju obaveza, blokada računa, problemi likvidnosti, interni rejting, pogoršanje finansijskog položaja, pogoršanje tržišne pozicije klijenta, negativne informacije iz javnih medija, kašnjenje godišnjeg pregleda poslovanja (review) i sl. Detaljan pregled svih signala upozorenja definisan je posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje klijenata sa povišenim rizikom.

Internom regulativom koja definiše Proces praćenja i klasifikacije klijenata u okviru kreditnog portfolija za privredu, definisane su obavezne akcije koje je potrebno preduzeti kada je identifikovan klijent sa povišenim rizikom /WL klijent. Obavezne akcije su definisane u odnosu na klasifikaciju klijenata (WL1 i WL2) i podrazumevaju promenu dinamike ponovnog pregleda klijenta, ažuriranje internog rejtinga, promena dinamike dostavljanja finansija, promena strategije, provera pravne valjanosti i mogućnosti aktivacije sredstava obezbeđenja, ažuriranje procene sredstava obezbeđenja, preispitivanje kamata i naknada i prilagođavanje nivou rizika.

Kada je reč o fizičkim licima i malim privrednim društvima (Small Business klijenti), klasifikacija klijenata kao i akcije koje je neophodno preduzeti kada se klijent identifikuje kao rizičan, definisane su poslovnim pravilima Standardi kreditnog procesa za fizička lica i mala privredna društva. Klasifikacija klijenata vrši se na osnovu 2 kriterijuma: clustera kome klijent pripada i dana docnje. Cluster predstavlja stepen rizičnosti klijenata i deli se na visoko, srednje i nisko rizične klijente. Cluster se određuje na osnovu matrice visine (neobezbeđene) izloženosti prema Banci i internog rejtinga (za fizička lica), odnosno matrice kombinacije signala upozorenja (za pravna lica i preduzetnike). U zavisnosti od Clustera i trenutnih dana docnje određuje se klasifikacija klijenta u jednu od 3 kategorije: PDL (pre delinquency), WL1 i WL2. U zavisnosti od klasifikacije (PDL, WL1, WL2) definisane su obavezne akcije koje je potrebno preduzeti kada je klijent identifikovan kao rizičan/WL klijent. Obavezne akcije podrazumevaju polugodišnji pregled klijenta, pozivanje klijenata radi izmirenja obaveza, slanje pisama i sms poruka obaveštenja o dugu, naplatu dospelog duga iz garantnog depozita, identifikacija klijenata za potencijalnu izmenu prethodno odobrenih uslova (forbearance), blokada računa (SB klijenti). Što je klijent rizičniji to su akcije u naplati potraživanja intenzivnije (veći broj poziva, pisama i slično). Kontaktiranje klijenata u procesu praćenja rizičnih klijenata vrši se kroz GEMO aplikaciju.

U okviru Strukture za upravljanje rizicima ustanovljena je redovna elektronska evidencija dana docnje koji se javljaju pri naplati dospelih potraživanja. Takav pregled dostupan je svim zaposlenima u Korporativnom i investicionom bankarstvo i Poslovima sa stanovništvom, kao i u Strateškom upravljanju rizicima i kontroli, i kontrola dana kašnjenja vrši se na nedeljnoj bazi.

Svake nedelje, klijenti koji se nađu na takvoj listi moraju biti kontaktirani od strane Saradnika za rad sa privredom/Saradnika za rad sa stanovništvom koji će klijentu skrenuti pažnju na iznos dugovanja kao i dane doznje. Ako do sledećeg pregleda iste liste, klijent i dalje ne izmiri svoje obaveze, Saradnik za rad sa privredom/Saradnik za rad sa stanovništvom postupuje dalje u skladu sa internim procedurama i pravilima.

U okviru Strateškog upravljanja rizicima i kontroli su jasno definisana pravila na osnovu kojih se nakon određenog dana doznje pokreće prinudna naplata sa računa klijenta, pri čemu se u određenim situacijama postupak prinudne naplate može odložiti donošenjem zajedničke odluke svih uključenih organizacionih jedinica.

U cilju efikasnijeg upravljanja kreditnim rizikom, posebne organizacione jedinice u okviru Strateškog upravljanja rizicima i kontrole bave se klijentima koji ne mogu blagovremeno da izvršavaju postojeće obaveze prema Banci ili za koje je procenjeno da će imati problema sa izvršavanjem postojećih obaveza prema Banci, te je potrebno restrukturiranje obaveza, kao i klijentima kod kojih je cilj maksimizacija povraćaja spornih plasmana (workout) koristeći raspoložive mogućnosti naplate (prevashodno sredstva obezbeđenja). Osnove procesa upravljanja problematičnim kreditima koji su transferisani u nadležnost struktura: Naplata problematičnih plasmana privredi, Restrukturiranje plasmana privredi ili Problematični plasmani stanovništvu (u daljem tekstu: RWO), kao i organizacija ove funkcije kreditnog procesa, definišu se posebnim internim aktom koji se odnosi na upravljanje ovom vrstom plasmana, tj. klijenata.

Osnovni razlozi odvojenog upravljanja problematičnim plasmanima, koji se preko funkcije praćenja problematičnih plasmana transferišu u RWO, su:

- Blagovremena identifikacija povećanog kreditnog rizika i optimalan pristup u izboru strategije za takve klijente,
- Profesionalno upravljanje problematičnim kreditima i smanjenje mogućnosti neočekivanih i nepredviđenih značajnih potreba za rezervisanjem za potencijalne gubitke, što može imati značajan uticaj na rezultat Banke,
- Problematične situacije se znatno razlikuju u odnosu na upravljanje kreditnim rizikom klijenata u standardnom portfoliju, u smislu intenziteta kao načina upravljanja plasmanom (problematični klijenti zahtevaju češće praćenje, kontakte i analize u cilju nalaženja adekvatnog rešenja).

U okviru RWO-a postoji odvojenost u pristupu upravljanja klijentima u restrukturiranju u odnosu na sporne plasmane.

Za proces restrukturiranja karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente koji imaju otplatni kapacitet, odnosno kapacitet za restrukturiranje i potencijal za oporavak,
- Banka radi na razvoju i sprovođenju sveobuhvatnih rešenja, strategija i akcionih planova, procene vrednosti imovine i smanjenje izloženosti, poboljšanje baze kolaterala, evaluacija alternativnih opcija za restrukturiranje duga, smanjenje identifikovanih rizika, kako bi se prevazišle privremene slabosti u poslovanju dužnika i očuvao kontinuitet poslovanja,
- Provera kreditne aplikacije, LLP efekata i pravnog statusa obezbeđenja uz podršku Pravnih poslova,
- Odgovornost za razvoj i implementaciju strategije za ovu vrstu klijenata imaju Restrukturiranje plasmana privredi i Problematični plasmani stanovništvu u saradnji sa Korporativnoim i investicionim bankarstvom/Poslovima sa stanovništvom (biznis funkcija).

Za workout proces (naplatu spornih plasmana) karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente kod kojih ne postoji mogućnost da se restrukturiraju ili restrukturiranje nije dalo rezultata,
- Potrebno implementirati adekvatnu i održivu startegiju naplate plasmana kako bi dostigli najvišu moguću stopu naplate i obezbedili umanjenje gubitka Banke,
- Detaljna provera ugovora i kolateral pozicije,
- Osnovni cilj je likvidacija, odnosno zatvaranje svih plasmana,
- Odgovornost za sve ove aktivnosti je na Naplati spornih plasmana privredi i Problematičnim plasmanima stanovništvu.

Opis promena u procenama banke o strukturi i nivou kreditnog rizika kome je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju u odnosu na prethodni izveštajni period, uključujući i opis uticaja kretanja u makroekonomskom okruženju na te procene i očekivane promene izloženosti banke kreditnom riziku je prikazan u okviru tačke 6.1.3.

Podaci o problematičnim potraživanjima dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2023.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	101.411.528	4.516.043	3.615.196	159.917	2.471.995	3,6%	389.862
Stambeni krediti	40.349.795	265.626	442.008	26.286	50.156	1,1%	389.232
Potrošački i gotovinski krediti	56.436.874	4.155.485	3.097.922	133.564	2.369.211	5,5%	630
Transakcioni krediti i kreditne kartice	4.584.491	78.198	56.950	1	36.163	1,2%	-
Ostala potraživanja	40.368	16.734	18.316	66	16.465	45,4%	-
Potraživanja od privrede	826.206.452	10.248.774	10.291.010	5.539.243	6.055.592	1,2%	6.261.301
Sektor A	5.862.624	693.670	1.076.794	225.971	592.883	18,4%	864.024
Sektor B, C i E	136.608.413	2.864.482	3.893.957	1.637.797	1.826.397	2,9%	2.362.393
Sektor D	23.920.753	187.987	95.011	91.385	62.077	0,4%	4.714
Sektor F	67.702.113	862.679	117.610	42.633	69.934	0,2%	17.974
Sektor G	108.642.359	1.784.504	1.633.844	1.254.568	1.326.586	1,5%	413.595
Sektor H, I i J	44.132.953	918.928	782.626	470.881	472.824	1,8%	458.484
Sektor L, M i N	51.145.540	1.493.001	1.925.755	1.763.185	1.168.120	3,8%	1.787.522
Potraživanja od ostalih klijenata**	388.191.697	1.443.523	765.413	52.823	536.771	0,2%	352.595
Ukupna izloženost	927.617.980	14.764.817	13.906.206	5.699.160	8.527.587	1,5%	6.651.163

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	98.873.135	5.225.657	3.399.305	179.148	2.305.553	3,4%	314.411
Stambeni krediti	40.737.182	327.588	399.730	17.916	72.948	1,0%	314.411
Potrošački i gotovinski krediti	54.327.748	4.795.481	2.926.955	161.168	2.183.663	5,4%	-
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3.770.844	82.760	45.314	2	29.177	1,2%	-
Ostala potraživanja	37.361	19.828	27.306	62	19.765	73,1%	-
Potraživanja od privrede	715.057.259	9.648.919	9.721.125	4.843.724	6.230.196	1,4%	5.822.895
Sektor A	5.990.049	693.780	1.123.713	202.994	625.994	18,8%	692.115
Sektor B, C i E	109.821.081	1.965.614	1.488.307	1.186.633	877.793	1,4%	1.013.963
Sektor D	15.892.596	533.297	338.165	104.456	310.799	2,1%	197.422
Sektor F	64.728.400	986.120	696.472	68.158	386.289	1,1%	499.119
Sektor G	97.674.913	1.610.090	1.610.080	231.264	1.220.241	1,6%	303.022
Sektori H, I i J	42.268.788	1.143.999	1.385.667	709.994	847.330	3,3%	756.202
Sektori L, M i N	43.673.906	1.716.387	2.226.140	2.135.248	1.439.007	5,1%	2.130.314
Potraživanja od ostalih klijenata**	335.007.526	999.632	852.581	204.977	522.743	0,3%	230.738
Ukupna izloženost	813.930.394	14.874.576	13.120.430	5.022.872	8.535.749	1,6%	6.137.306

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2023. odnosno 2022. godini dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2023.

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja*			Uticaj kursa	Druge promene**	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	
			od čega: kupljeno		od čega: naplaćeno	od čega: prodato					od čega: otpisano
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	3.399.305	1.627.372	-	(1.413.996)	(402.207)	-	(883.274)	2.515	-	3.615.196	1.143.201
Stambeni krediti	399.730	168.460	-	(128.807)	(68.660)	-	(18.441)	2.625	-	442.008	391.851
Potrošački i gotovinski krediti	2.926.955	1.400.080	-	(1.229.113)	(319.712)	-	(822.592)	-	-	3.097.922	728.711
Transakcioni krediti i kreditne kartice	45.314	44.376	-	(32.740)	(12.141)	-	(20.599)	-	-	56.950	20.787
Ostala potraživanja	27.306	14.456	-	(23.336)	(1.694)	-	(21.642)	(110)	-	18.316	1.852
Potraživanja od privrede	9.721.125	5.175.127	-	(4.599.747)	(3.829.733)	(109.930)	(392.114)	(5.495)	-	10.291.010	4.235.417
Velika preduzeća	1.122.531	3.091.886	-	(889.367)	(889.367)	-	-	(168)	-	3.324.882	1.680.404
Mala i srednja preduzeća	7.745.897	1.957.634	-	(3.094.326)	(2.695.650)	-	(261.855)	(4.715)	(403.806)	6.200.684	2.326.372
Javna preduzeća	116	8	-	(93)	-	-	(93)	-	-	31	-
Potraživanja od ostalih klijenata***	852.581	125.599	-	(615.961)	(244.716)	(109.930)	(130.166)	(612)	403.806	765.413	228.641
Ukupna potraživanja	13.120.430	6.802.499	-	(6.013.743)	(4.231.940)	(109.930)	(1.275.388)	(2.980)	-	13.906.206	5.378.618

* Smanjenje problematičnih potraživanja sadrži i povratak u neproblematična potraživanja.

** U okviru Drugih promena sadržana je promena u sektorskoj podeli na osnovu promene metodologije.

*** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja*				Uticaj kursa	Druge promene**	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			od čega: kupljeno		od čega: naplaćeno	od čega: prodato	od čega: otpisano				
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	3.081.039	1.750.830	-	(1.435.076)	(407.159)	-	(890.302)	2.512	-	3.399.305	1.093.753
Stambeni krediti	388.478	130.476	-	(121.736)	(79.092)	-	(11.212)	2.512	-	399.730	326.782
Potrošački i gotovinski krediti	2.597.478	1.551.903	-	(1.222.426)	(310.078)	-	(807.447)	-	-	2.926.955	743.292
Transakcioni krediti i kreditne kartice	59.957	39.373	-	(54.016)	(16.445)	-	(36.289)	-	-	45.314	16.138
Ostala potraživanja	35.126	29.078	-	(36.898)	(1.544)	-	(35.354)	-	-	27.306	7.541
Potraživanja od privrede	10.683.016	2.558.796	-	(3.507.833)	(3.033.665)	-	(469.836)	(12.854)	-	9.721.125	3.490.929
Velika preduzeća	870.278	491.377	-	(237.741)	(237.741)	-	-	(1.383)	-	1.122.531	297.660
Mala i srednja preduzeća	9.093.252	1.698.084	-	(3.005.173)	(2.699.811)	-	(301.296)	(10.666)	(29.600)	7.745.897	2.863.424
Javna preduzeća	6.507	10	-	(6.401)	(6.401)	-	-	-	-	116	7
Potraživanja od ostalih klijenata***	712.979	369.325	-	(258.518)	(89.712)	-	(168.540)	(805)	29.600	852.581	329.838
Ukupna potraživanja	13.764.055	4.309.626	-	(4.942.909)	(3.440.824)	-	(1.360.138)	(10.342)	-	13.120.430	4.584.682

* Smanjenje problematičnih potraživanja sadrži i povratak u neproblematična potraživanja.

** U okviru Druge promena sadržana je promena u sektorskoj podeli na osnovu promene metodologije.

*** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i obezvređenim plasmanima za period 2022-2023. Prilog broj 11 je sadržan u tabeli iznad, s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su obezvređeni ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

12.2 Podaci i informacije koje se odnose na internu klasifikaciju potraživanja

U oblasti primene Bazelskih standarda, težište aktivnosti bilo je na razvoju novog internog rejting modela za segment pravnih lica kao i razvoju novog modela izloženosti u slučaju statusa neizmirenja obaveza, gašenju aplikativnog modela za interni rejting kod preduzetnika - paušalaca i automatizaciji dodele rejtinga u segmentu preduzetnika i malih preduzeća kao i ažuriranje primene fiksnog rejtinga za potrebe lizinga.

U oblasti MSFI 9 standarda, pokrenut je projekat pojednostavljivanja okvira za razvoj MSFI 9 modela od strane Grupe. U sklopu ovog projekta je razvijen nov model transferne logike za potrebe kvantifikacije značajnog uvećanja kreditnog rizika.

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit grupacije i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupacije. Rejting sistem Banke je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Banka koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa. Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 23 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8- pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuju klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojim su obezbeđena ta potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2023.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematič na potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblema tičnih potraživanja	Problematičn ih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	88.823.131	5.445.090	3.528.110	3.615.196	39.417.170	389.862
Stambeni krediti	38.710.931	420.632	776.224	442.008	39.312.920	389.232
Potrošački i gotovinski krediti	45.800.366	4.853.041	2.685.544	3.097.922	97.653	630
Transakcioni krediti i kreditne kartice	4.289.833	171.402	66.306	56.950	-	-
Ostala potraživanja	22.001	15	36	18.316	6.597	-
Potraživanja od privrede	800.677.317	13.614.768	1.623.358	10.291.010	102.350.619	6.261.301
Velika preduzeća	191.469.611	1.670.252	797	3.324.882	18.930.222	1.786.129
Mala i srednja preduzeća	190.526.858	11.409.684	1.325.980	6.200.684	63.700.614	4.122.577
Javna preduzeća	32.069.977	2	-	31	12.000.716	-
Potraživanja od ostalih klijenata	386.610.871	534.830	296.581	765.413	7.719.067	352.595
Ukupna potraživanja	889.500.448	19.059.858	5.151.468	13.906.206	141.767.789	6.651.163

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja.

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematič na potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblema tičnih potraživanja	Problematičn ih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	86.979.883	5.198.075	3.295.873	3.399.305	38.279.554	314.411
Stambeni krediti	39.182.731	540.535	614.187	399.730	38.159.786	314.411
Potrošački i gotovinski krediti	44.247.236	4.524.064	2.629.493	2.926.955	119.768	-
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3.539.976	133.442	52.112	45.314	-	-
Ostala potraživanja	9.940	34	81	27.306	-	-
Potraživanja od privrede	681.376.157	21.906.693	2.053.283	9.721.125	94.845.369	5.822.895
Velika preduzeća	138.356.505	8.011.387	671.283	1.122.531	21.831.443	472.223
Mala i srednja preduzeća	185.551.085	13.447.017	1.233.177	7.745.897	62.093.296	5.119.934
Javna preduzeća	23.792.344	118.392	-	116	3.328.026	-
Potraživanja od ostalih klijenata	333.676.223	329.897	148.823	852.581	7.592.604	230.738
Ukupna potraživanja	768.356.040	27.104.768	5.349.156	13.120.430	133.124.923	6.137.306

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja.

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

12.3 Podaci i informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja Banka je objavila u okviru tačke 6.1.10 ovog dokumenta.

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Banka je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima, izradu stručnih mišljenja, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Banka koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Banka prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim nepokretnostima, vrednovanje najviše 50-70% u odnosu na procenju vrednost nepokretnosti, a zavisno od tipa iste,
- zaloga nad potraživanjima, vrednovanje najviše do 50%,
- zaloga nad pokretnim stvarima, vrednovanje najviše do 50%,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su Poslovnim pravilom Banke: "Politika za ublažavanje kreditnog rizika – Posebni lokalni standardi".

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Upravljanja kolateralima, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima,
- Povećanje kreditne zaštite i umanjivanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka,
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Bazel III regulativom,
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom. Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati.

U okviru procesa internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjeње vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Upravljanje kolateralima), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom za ublažavanje kreditnog rizika, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala,
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi,
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani,
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala.

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovan pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima, pri čemu izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti Banka dodeljuje ponder rizika 35%, dok izloženostima ili delovima izloženosti potpuno pokrivenim hipotekom na poslovnoj nepokretnosti dodeljuje ponder rizika 50%, pri čemu je neophodno da i za stambene i za poslovne nepokretnosti budu zadovoljeni uslovi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala. Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni, izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja. Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju.

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja potraživanja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2023.

(u hiljadama dinara)

	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Nepokretnosti	Zaloga na robnim zapisnima i životinjama	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	70.056	-	39.736.975	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	41.011	-	39.661.141	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	29.045	-	69.237	-	-	-	-	-	-
Transakcioni krediti i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	6.597	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	8.756.446	-	76.642.275	2.627.131	532.167	12.074.969	2.621.974	3.320.333	2.036.625
Velika preduzeća	1.252.974	-	14.241.251	1.271.696	-	-	691.355	3.024.920	234.156
Mala i srednja preduzeća	4.006.709	-	57.392.861	1.253.664	532.167	894.993	1.790.362	295.413	1.657.022
Javna preduzeća	585.868	-	337.504	53.446	-	11.023.898	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata***	2.910.895	-	4.670.659	48.325	-	156.078	140.257	-	145.447
Ukupna izloženost	8.826.502	-	116.379.250	2.627.131	532.167	12.074.969	2.621.974	3.320.333	2.036.625
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	8.705.313	-	110.764.679	1.974.301	532.167	11.958.430	2.589.488	3.320.332	1.923.077
od čega: restrukturirana	270.383	-	4.904.073	6.722	-	34.520	-	-	5.897
Problematična potraživanja	121.189	-	5.614.571	652.831	-	116.538	32.485	-	113.549
od čega: restrukturirana	72.803	-	3.279.100	90.609	-	91.055	-	-	105.445
Ukupna izloženost	8.826.502	-	116.379.250	2.627.132	532.167	12.074.968	2.621.973	3.320.332	2.036.626

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

*** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

(u hiljadama dinara)

	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisnima i životinjama	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	65.470	-	38.528.495	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	41.063	-	38.433.134	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	24.407	-	95.361	-	-	-	-	-	-
Transakcioni krediti i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	8.115.424	-	69.989.712	2.797.551	263.362	7.120.265	2.280.822	7.437.354	2.663.774
Velika preduzeća	1.544.527	-	14.325.759	1.561.666	-	265.401	500.000	3.780.460	325.853
Mala i srednja preduzeća	3.934.254	-	51.137.030	946.890	263.362	3.468.726	1.640.387	3.656.894	2.165.688
Javna preduzeća	-	-	401.703	51.547	-	2.874.690	-	-	86
Potraživanja od ostalih klijenata***	2.636.643	-	4.125.220	237.448	-	511.448	140.435	-	172.147
Ukupna izloženost	8.180.894	-	108.518.207	2.797.551	263.362	7.120.265	2.280.822	7.437.354	2.663.774
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	7.987.005	-	102.816.378	2.741.399	263.362	6.987.711	2.280.822	7.437.354	2.610.893
od čega: restrukturirana	22.672	-	7.306.456	782.368	-	54.964	-	-	13.943
Problematična potraživanja	193.891	-	5.701.828	56.153	-	132.553	-	-	52.880
od čega: restrukturirana	172.913	-	3.639.397	-	-	81.988	-	-	46.299
Ukupna izloženost	8.180.896	-	108.518.206	2.797.552	263.362	7.120.264	2.280.822	7.437.354	2.663.773

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

*** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema vrednosti LTV pokazatelja dati su u sledećoj tabeli:

Vrednost LTV* pokazatelja	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima	
	2022.	2023.
Ispod 50%	26.488.844	24.147.098
Od 50% do 70%	39.694.702	73.535.312
Od 70% do 90%	40.258.908	16.962.687
Od 90% do 100%	4.281.517	6.423.218
Od 100% do 120%	5.165.197	1.596.837
Od 120% do 150%	3.427.061	3.387.650
Preko 150%	19.305.373	21.768.572
Ukupno	138.621.602	147.821.374
Prosečan LTV pokazatelj	62,63%	59,34%

* LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/kojima je to potraživanje obezbeđeno.

Podaci o promenama sredstava stečena naplatom potraživanja prikazani su u sledećim tabelama:

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	-	-	-	4.927	4.927
Stečena u toku perioda	-	-	-	-	-
Prodana u toku perioda	-	-	-	-	-
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	-	-	-	-	-
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	-	-	-	-	-
od čega: prodana u toku perioda	-	-	-	-	-
Bruto vrednost na kraju perioda	-	-	-	4.927	4.927
Akumulirana ispravka vrednosti	-	-	-	-	-
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	-	-	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	-	-	-	4.927	4.927

*Pod pojmom "period" podrazumeva se kalendarska godina za koju se sastavlja redovan godišnji FI na koji se navedena objavljivanja odnose

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	-	-	-	4.927	4.927
Stečena u toku perioda	-	-	-	-	-
Prodana u toku perioda	-	-	-	-	-
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	-	-	-	-	-
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	-	-	-	-	-
od čega: prodana u toku perioda	-	-	-	-	-
Bruto vrednost na kraju perioda	-	-	-	4.927	4.927
Akumulirana ispravka vrednosti	-	-	-	-	-
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	-	-	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	-	-	-	4.927	4.927

*Pod pojmom "period" podrazumeva se kalendarska godina za koju se sastavlja redovan godišnji FI na koji se navedena objavljivanja odnose

12.4 Podaci i informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja Banka je objavila u okviru tačke 6. ovog dokumenta.

Prilog 12 govori o promenama ispravki vrednosti potraživanja:

Sa stanjem na dan 31.12.2023.

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravke vrednosti u toku perioda	Druge promene****	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Prema sektorima					
Potraživanja od stanovništva	5.225.657	2.041.587	2.751.201	-	4.516.043
Stambeni krediti	327.588	147.109	209.071	-	265.626
Potrošački i gotovinski krediti	4.795.481	1.831.162	2.471.158	-	4.155.485
Transakcioni krediti i kreditne kartice	82.760	49.546	54.108	-	78.198
Ostala potraživanja	19.828	13.770	16.864	-	16.734
Potraživanja od privrede	9.648.920	5.705.459	5.105.607	-	10.248.772
Velika preduzeća	1.896.775	2.261.876	1.276.053	(4.134)	2.878.464
Mala i srednja preduzeća	6.638.808	2.679.316	3.235.132	(270.997)	5.811.995
Javna preduzeća	113.705	54.906	53.821	-	114.790
Potraživanja od ostalih klijenata***	999.632	709.361	540.601	275.131	1.443.523
Ukupna potraživanja	14.874.577	7.747.046	7.856.808	-	14.764.815
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	6.338.828	3.876.309	3.584.358	(402.152)	6.228.627
od čega: restrukturirana	369.211	34.705	90.256	(31.620)	282.040
Problematična potraživanja	8.535.749	3.870.738	4.272.450	402.152	8.536.189
od čega: restrukturirana	3.068.282	64.175	619.785	1.037.862	3.550.534
Ukupna izloženost	14.874.577	7.747.047	7.856.808	-	14.764.816

* Obuhvata i direktne i indirektno otpise potraživanja

** Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

*** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

**** Druge promene nastaju usled resegmentacije klijenata, tj. usled promena statusa problematičnosti i restrukturiranja.

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda*	Ukidanje ispravke vrednosti u toku perioda*	Druge promene****	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Prema sektorima					
Potraživanja od stanovništva	4.786.842	2.725.223	2.286.408	-	5.225.657
Stambeni krediti	161.477	225.105	58.994	-	327.588
Potrošački i gotovinski krediti	4.502.898	2.425.873	2.133.290	-	4.795.481
Transakcioni krediti i kreditne kartice	90.389	54.980	62.609	-	82.760
Ostala potraživanja	32.078	19.265	31.515	-	19.828
Potraživanja od privrede	7.644.228	4.220.081	2.215.389	-	9.648.920
Velika preduzeća	696.199	1.348.447	156.029	8.158	1.896.775
Mala i srednja preduzeća	6.063.771	2.288.907	1.618.335	(95.535)	6.638.808
Javna preduzeća	75.642	79.507	42.975	1.531	113.705
Potraživanja od ostalih klijenata***	808.616	503.220	398.050	85.846	999.632
Ukupna potraživanja	12.431.070	6.945.304	4.501.797	-	14.874.577
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	4.454.091	4.525.234	2.220.238	(420.259)	6.338.828
od čega: restrukturirana	193.079	230.774	102.563	47.921	369.211
Problematična potraživanja	7.976.979	2.420.070	2.281.559	420.259	8.535.749
od čega: restrukturirana	3.300.476	334.170	620.728	54.364	3.068.282
Ukupna izloženost	12.431.070	6.945.304	4.501.797	-	14.874.577

12.5 Podaci i informacije koje se odnose na politiku otpisa potraživanja

Financijska sredstva mogu se otpisati ukoliko se proceni da se ne mogu naplatiti odnosno da postoji mala verovatnoća njihove naplate.

Otpis financijskih sredstava predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu pri čemu Banka razlikuje:

1. otpis financijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis
2. otpis financijskog sredstva sa otpustom duga

Otpis financijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo neće biti naplaćeno odnosno da postoji mala verovatnoća naplate, ali se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva. U tim slučajevima Banka procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom financijskog sredstva. Banka ima pravo i na obračun zakonske zatezne kamate nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali istu ne evidentira do momenta naplate.

Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Banka sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za financijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljeni).

S obzirom da se Banka ne odriče prava na naplatu financijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja financijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. Otpis financijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis se u bilansnoj evidenciji sprovodi na teret formirane ispravke vrednosti potraživanja.

Nakon sprovođenja otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa, Banka prestaje sa daljim obračunom zatezne kamate i evidentiranjem iste u vanbilansnoj evidenciji.

U momentu kada Banka proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom financijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije.

Otpis financijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog.

Na osnovu odluke nadležnog organa o otpisu sa otpustom duga financijsko sredstvo prestaje da se priznaje u bilansu Banke bez bilo kakvog daljeg evidentiranja. Otpis financijskog sredstva sa otpustom duga sprovodi se u bilansu na teret ispravke vrednosti odnosno na teret rashoda Banke ukoliko potraživanje nije u celosti ispravljeno.

12.6 Podaci i informacije koje se odnose na prihode od kamate i njihovo priznavanje

Prihodi od kamata po osnovu financijskih sredstava priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose i obračunati su primenom metode efektivne kamatne stope. Metod efektivne kamatne stope predstavlja metod kojim se izračunava amortizovana vrednost financijskog sredstva ili financijske obaveze i odgovarajući prihodi i rashodi po osnovu kamata alociraju na odgovarajući period. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi u toku otplate financijskog instrumenta na njegovu knjigovodstvenu vrednost.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade koje su deo efektivne kamatne stope kao i troškove transakcija. Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju financijskog sredstva ili obaveze. Oni uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popuste, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja. Samo transakcioni troškovi koji su izvesni ili odredivi se uključuju u amortizovanu vrednost prilikom početnog priznavanja financijskog sredstva.

Ukoliko Banka prima naknadu od klijenta kojom se prebijaju slični troškovi koji su plaćeni od strane Banke, samo neto iznos se uključuje u amortizovanu vrednost sredstva. Naknade koje su deo efektivne kamatne stope financijskog sredstva uključuju: „origination fee“ tj. naknadu koju Banka naplaćuje u vezi sa emitovanjem ili sticanjem financijskog sredstva i „commitment fee“ tj. naknadu primljenu za izdavanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati.

Banka obračunava prihod od kamate primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava izuzev onih koji su obezvređeni. Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstava obračunavaju se na neto vrednost sredstava primenom metoda efektivne kamatne stope u skladu sa MRS/MSFI. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređena finansijska sredstava obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisana finansijska sredstva bez otpusta duga, gde Banka odlučuje da od momenta otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa prestaje sa daljim obračunom i evidentiranjem kamate u vanbilansnoj evidenciji. Ukoliko se steknu uslovi i dođe do naplate ista se priznaje kao prihod od kamate. Obezvređenim finansijskim sredstvom smatraju se finansijska sredstva odobrena klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10), odnosno koji su svrstani u Nivo 3 prema MSFI 9. Ukoliko se status finansijskog sredstva poboljša u smislu da više nije obezvređen Banka se vraća na obračun prihoda od kamate na bruto osnovi. Za finansijska sredstva koja se po MSFI 9 svrstavaju u POCI („purchased or originated credit – impaired“) Banka obračunava prihod od kamate primenom kreditno usklađene efektivne kamatne stope koja, prilikom inicijalnog priznavanja, diskontuje očekivane novčane tokove uključujući i kreditne gubitke na amortizovanu vrednost POCI finansijskog sredstva.

Evidencionu kamata evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate knjiži u korist prihoda od kamate. Računovodstveno otpisana kamata koja je evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate knjiži u korist prihoda od naplaćenih otpisanih potraživanja. Za iznos naplaćene evidencione kao i računovodstveno otpisane kamate isknjižavaju se potraživanja i obaveze po osnovu evidencione/računovodstveno otpisane kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Podaci o obračunatim i naplaćenim prihodima od kamata dati su sledećim tabelama:

31.12.2023.

		Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima					
Potraživanja od stanovništva		8.347.359	8.358.903	184.271	191.369
	Stambeni krediti	2.434.386	2.180.232	22.313	23.185
	Potrošački i gotovinski krediti	5.631.659	5.881.962	132.815	140.592
	Transakcioni krediti i kreditne kar	281.314	296.709	29.144	27.592
	Ostala potraživanja	-	-	-	-
Potraživanja od privrede		14.787.329	14.779.561	241.218	164.601
	Velika preduzeća	3.166.738	3.044.201	39.363	30.084
	Malai srednja preduzeća	8.915.240	9.164.341	185.076	119.028
	Pred uzetnici	615.240	606.250	13.023	11.453
	Poljoprivrednici	313.014	297.784	3.560	3.841
	Javna preduzeća	1.777.097	1.666.985	196	196
Potraživanja od ostalih kijenata		12.014.122	11.921.107	14.214	10.752
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja		34.709.106	34.692.848	-	-
	od čega: restrukturirana	606.506	559.324	-	-
Obezvređena potraživanja		439.704	366.723	439.704	366.723
	od čega: resrtukturirana	170.068	98.294	170.068	98.294
Ukupna potraživanja		35.148.810	35.059.571	439.704	366.723

31.12.2022.

		Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima					
Potraživanja od stanovništva		5.368.102	5.479.231	116.694	76.994
	Stambeni krediti	1.256.413	1.214.132	10.765	12.829
	Potro šački i gotovinski krediti	3.860.603	4.005.426	101.106	60.901
	Transakcioni krediti i kreditne kar	251.086	259.673	4.823	3.264
	Ostala potraživanja	-	-	-	-
Potraživanja od privrede		8.243.484	7.907.934	144.326	128.084
	Velika preduzeća	1.412.529	1.166	5.504	4.851
	Malai srednja preduzeća	5.300	5.388.673	129.717	115.182
	Preduzetnic	342.925	347.160	7.382	6.446
	Poljoprivrednici	158.842	142.193	1.515	1.582
	Javna preduzeća	1.030	863.832	208	23
Potraživanja od ostalih klijenata		5.537.497	5.309.762	23.267	20.857
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja		18.864.796	18.470.992	-	-
	od dega: restrukturirana	267.341	134.978	-	-
Obezvređena potraživanja		284.287	225.935	284.287	225.935
	od dega: resitukturirana	103.062	73.009	103.062	73.009
Ukupna potraživanja		19.149.083	18.696.927	284.287	225.935

12.7 Podaci i informacije koje se odnose na restrukturirana potraživanja

Pod restrukturiranjem potraživanja podrazumeva se odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira na to da li je određeni deo tog potraživanja dospelo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Ustupci se mogu identifikovati na najmanje jedan od sledećih načina:

- Modifikacija postojećih ugovorenih uslova promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu:
 - na inicijalno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamata i dr.) ili
 - na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku sa istim ili sličnim nivoom rizika;
- Delimično ili totalno refinansiranje potraživanja.

Pod refinansiranjem potraživanja se podrazumeva nastanak novog potraživanja Banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Mere restrukturiranja se primenjuju kako na performing klijente tako i na non-performing klijente. Neke od najčešće primenjenih mera restrukturiranja su:

- Izmene ugovora o kreditu kao što su:
 - produženje roka inicijalno odobrenog plana otplate kredita,
 - promena iznosa i rasporeda otplata,
 - uvođenje grejs perioda,
 - promena kamatne stope,
 - promena sredstava obezbeđenja (uvođenje dodatnih sredstava obezbeđenja, odustajanje od nekih postojećih sredstava obezbeđenja itd.),
 - uspostavljanje i/ili promena ugovornih naknadnih uslova (finansijskih i nefinansijskih);
- Refinansiranje – konsolidacija dospelih i nedospelih obaveza putem novog kredita ili konsolidacija nekoliko plasmana u jedan novi;
- Moratorijum otplate glavnice ili kamate ili dela glavnice ili dela kamate;
- FX konverzija – zamena plasmana sa valutnom klauzulom dinarskim plasmanima u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode;
- Konverzija plasmana sa karakteristikama revolvinga (kreditne kartice, dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu, revolving krediti sa jednokratnim vraćanjem) u plasmane sa anuitetnim planom otplate u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode;
- Standstill Agreement;
- Unapred pripremljen plan reorganizacije (UPPR);
- Pripis dospelih obaveza nedospeloj glavnici.

Ovim se mere restrukturiranja ne iscrpljuju, već se može raditi i kombinacija različitih mera ili njihovo prilagođavanje specifičnim okolnostima. Tokom 2023. godine Banka je primenila izmene ugovora o kreditu po većini navedenih stavki u različitim varijantama.

Nadležni službenici u delokrugu svojih ovlašćenja, regulisanih internim aktima Banke, odlučuju o primeni određenih mera restrukturiranja pri čemu se definiše i da li je određena mera sa gubitkom ili ne. Ukoliko je mera restrukturiranja sa gubitkom, automatski se formira default događaj i klijent postaje non-performing. Klijentu se dodeljuje default rejting (8-) i on ostaje u statusu non-performing minimum godinu dana. Za vreme trajanja statusa non-performing na klijentu će se formirati obezvređenje na način na koji se formira obezvređenje i za ostale non-performing izloženosti. Nakon isteka godinu dana, pod uslovom da je klijent redovnim uplatama u poslednjih 12 meseci blagovremeno ili sa docnjom do 30 dana izmirio prethodno dospeli ili otpisani iznos, Risk Manager procenjuje kreditnu sposobnost klijenta i odlučuje o prekidu default status-a klijenta koji je proizvod unošenja mere restrukturiranja sa gubitkom. Ukoliko je status default-a prekinut, klijent postaje performing i ulazi u period posmatranja (forbearance probation period) koji traje najmanje dve godine.

U toku trajanja forbearance probation perioda od dve godine klijent bi trebalo da ispuni uslove za izlazak iz forbearance statusa kroz otplatu materijalno značajnog dela ukupnog iznosa duga i da klijent nije u docnji duže od 30 dana sve vreme trajanja probnog perioda.

Ukoliko je mera restrukturiranja bez gubitka po Banku, klijent ostaje performing i pokreće se forbearance probation period u trajanju od dve godine, dok ostaju isti uslovi za izlazak iz forbearance probation perioda.

Praćenje plasmana i klijenata koji imaju primenjene mere restrukturiranja vrši se kroz redovan review proces koji se za navedene klijente sprovodi na maksimalno 6 meseci, sa svrhom da se proceni poslovanje klijenta, sprovođenje plana restrukturiranja plasmana i adekvatnost postojeće strategije, kao i da isprate sprovedene aktivnosti i njihovu usklađenost sa definisanim rokovima. Ukoliko je bilo nekih materijalnih izmena i potrebe za izveštavanjem nosioca kreditne nadležnosti (ili za donošenjem odluka), kreditni fajl se obrađuje i na kraći vremenski period od šest meseci (u zavisnosti od konkretne situacije). Praćenje se takođe vrši kroz sedmične monitoring overdue liste, kroz mesečne i kvartalne interne i eksterne izveštaje.

Praćenje sprovedenih mera restrukturiranja, kao i njihovih efekata se sprovodi ili kroz interno razvijenu aplikaciju koja je usklađena sa svim neophodnim pravilima vezanim za proces restrukturiranja ili praćenjem i kontrolom sprovođenja odobrene strategije restrukturiranja. Banka nije imala transakcije koje podrazumevaju konverziju duga u kapital tokom perioda izveštavanja u okviru aktivnosti restrukturiranja.

Osnovna načela računovodstvenih politika koja se primenjuju vezano za restrukturirana potraživanja Banka je detaljnije opisala kroz Napomene uz finansijske izveštaje u okviru tačke 3 Pregled računovodstvenih politika.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima dati su u sledećoj tabeli:

Sa stanjem na dan 31.12.2023.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	101.411.528	4.516.043	286.089	159.917	137.799	0,3%	53.230
Stambeni krediti	40.349.795	265.626	62.791	26.286	7.872	0,2%	53.230
Potrošački i gotovinski krediti	56.436.874	4.155.485	223.229	133.564	129.860	0,4%	-
Transakcioni krediti i kreditne kartice	4.584.491	78.198	3	1	1	0,0%	-
Ostala potraživanja	40.368	16.734	66	66	66	0,2%	-
Potraživanja od privrede**	826.206.452	10.248.773	13.033.332	5.539.245	3.694.775	1,6%	8.807.378
Sektor A	5.862.624	693.670	239.995	225.971	103.281	4,1%	64.282
Sektor B, C i E	136.608.413	2.864.482	2.112.936	1.637.797	869.443	1,5%	1.151.272
Sektor D	23.920.753	187.987	91.385	91.385	59.183	0,4%	4.714
Sektor F	67.702.113	862.679	3.807.686	42.633	176.037	5,6%	2.182.313
Sektor G	108.642.359	1.784.504	1.463.256	1.254.568	1.071.522	1,3%	437.097
Sektor H, I i J	44.132.953	918.928	2.611.684	470.881	298.294	5,9%	2.411.728
Sektor L, M i N	51.145.540	1.493.001	2.594.681	1.763.185	1.077.325	5,1%	2.526.322
Potraživanja od ostalih klijenata	388.191.697	1.443.522	111.709	52.825	39.690	0,0%	29.650
Ukupna izloženost	927.617.980	14.764.816	13.319.421	5.699.162	3.832.574	1,4%	8.860.608

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	98.873.135	5.225.657	335.000	179.148	156.100	0,3%	55.599
Stambeni krediti	40.737.182	327.588	65.702	17.916	3.867	0,2%	55.599
Potrošački i gotovinski krediti	54.327.748	4.795.481	269.233	161.168	152.169	0,5%	-
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3.770.844	82.760	3	2	2	0,0%	-
Ostala potraživanja	37.361	19.828	62	62	62	0,2%	-
Potraživanja od privrede**	715.057.259	9.648.920	16.234.962	4.843.724	3.281.393	2,3%	12.065.401
Sektor A	5.990.049	693.780	215.890	202.994	101.856	3,6%	49.210
Sektor B, C i E	109.821.081	1.965.614	4.023.626	1.186.633	708.219	3,7%	2.793.069
Sektor D	15.892.596	533.297	104.456	104.456	89.489	0,7%	4.133
Sektor F	64.728.400	986.120	4.885.702	68.158	264.311	7,5%	3.070.655
Sektor G	97.674.913	1.610.090	512.450	231.264	102.574	0,5%	193.805
Sektori H, I i J	42.268.788	1.143.999	3.147.642	709.994	424.905	7,4%	2.928.469
Sektori L, M i N	43.673.906	1.716.387	3.070.678	2.135.248	1.424.138	7,0%	2.985.873
Potraživanja od ostalih klijenata	335.007.526	999.633	274.518	204.977	165.901	0,1%	40.187
Ukupna izloženost	813.930.394	14.874.577	16.569.962	5.022.872	3.437.493	2,0%	12.121.000

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja dati su u sledećoj tabeli:

Sa stanjem na dan 31.12.2023.

	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	1.196	15.843	-	157.616	13.555	148	-	97.729	286.087
Stambeni krediti	1.196	1.914	-	41.000	-	-	-	18.680	62.790
Potrošački i gotovinski krediti	-	13.928	-	116.616	13.555	148	-	78.982	223.229
Transakcioni krediti i kreditne kartice	-	1	-	-	-	-	-	1	2
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	66	66
Potraživanja od privrede	1.756.990	7.278.030	-	51.039	585.023	50	-	3.362.201	13.033.333
Velika preduzeća	-	1.247.800	-	-	305.467	-	-	-	1.553.267
Mala i srednja preduzeća	1.756.990	5.974.505	-	46.422	237.280	-	-	3.353.161	11.368.358
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata**	-	55.725	-	4.617	42.276	50	-	9.040	111.708
Ukupna potraživanja	1.758.186	7.293.873	-	208.655	598.578	198	-	3.459.930	13.319.420

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	1.794	21.038	-	184.841	4.527	-	-	122.799	334.999
Stambeni krediti	1.793	3.509	-	36.020	-	-	-	24.380	65.702
Potrošački i gotovinski krediti	-	17.528	-	148.821	4.527	-	-	98.357	269.233
Transakcioni krediti i kreditne kartice	1	1	-	-	-	-	-	-	2
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	62	62
Potraživanja od privrede	2.122.089	7.826.102	-	58.437	1.338.593	122.288	-	4.767.452	16.234.961
Velika preduzeća	-	2.499.562	-	-	978.247	-	-	-	3.477.809
Mala i srednja preduzeća	2.122.019	5.273.938	-	27.863	302.287	12.238	-	4.744.290	12.482.635
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata**	70	52.602	-	30.574	58.059	110.050	-	23.162	274.517
Ukupna potraživanja	2.123.883	7.847.140	-	243.278	1.343.120	122.288	-	4.890.251	16.569.960

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja dati su u sledećoj tabeli:

Sa stanjem na dan 31.12.2023.

	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Prodaja potraživanja	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	335.000	65.430	114.316	(25)	-	-	286.089	148.289
Stambeni krediti	65.702	8.979	11.865	(25)	-	-	62.791	54.919
Potrošački i gotovinski krediti	269.233	56.384	102.388	-	-	-	223.229	93.369
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3	1	1	-	-	-	3	1
Ostala potraživanja	62	66	62	-	-	-	66	-
Potraživanja od privrede	16.234.962	2.740.445	5.825.593	(6.552)	109.930	-	13.033.332	9.338.559
Velika preduzeća	3.477.809	1.247.954	3.172.109	(387)	-	-	1.553.267	804.373
Mala i srednja preduzeća	12.482.634	1.474.981	2.562.706	(6.082)	-	(20.470)	11.368.357	8.462.166
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata**	274.519	17.510	90.778	(83)	109.930	20.470	111.708	72.020
Ukupna potraživanja	16.569.962	2.805.875	5.939.909	(6.577)	109.930	-	13.319.421	9.486.848

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Prodaja potraživanja	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	352.300	113.240	130.429	(111)	-	-	335.000	178.900
Stambeni krediti	68.785	15.523	18.495	(111)	-	-	65.702	61.835
Potrošački i gotovinski krediti	283.457	97.661	111.885	-	-	-	269.233	117.064
Transakcioni krediti i kreditne kartice	13	1	11	-	-	-	3	1
Ostala potraživanja	45	55	38	-	-	-	62	-
Potraživanja od privrede	15.363.846	8.264.743	7.376.746	(16.882)	-	-	16.234.962	12.953.569
Velika preduzeća	4.248.481	353.491	1.117.247	(6.916)	-	-	3.477.809	3.008.449
Mala i srednja preduzeća	10.734.604	7.851.888	6.074.905	(9.609)	-	(19.344)	12.482.634	9.836.502
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata**	380.761	59.364	184.594	(357)	-	19.344	274.519	108.618
Ukupna potraživanja	15.716.146	8.377.983	7.507.175	(16.993)	-	-	16.569.962	13.132.469

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i obezvređenim plasmanima za period 2022-2023, s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su obezvređeni su ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

13. IZVEŠTAJI ZA BANKARSKU GRUPU

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd. Banka posebno priprema, po metodu pune konsolidacije, i objavljuje konsolidovane finansijske izveštaje.

Podaci i informacije koje se odnose na kapital Bankarske grupe kao i podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala bankarske grupe prikazani su u prvom delu izveštaja u okviru poglavlja 2, 3 i 6, zajedno sa podacima za Banku.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	130.511.724	8	130.511.716	-	130.511.716
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	2.055.657	2.055.657
Hartije od vrednosti	102.262.512	271.187	101.991.325	2.454.461	104.445.786
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	63.008.821	2.430	63.006.391	-	63.006.391
Kredit i potraživanja od komitenata	357.916.516	13.446.809	344.469.707	-	344.469.707
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	636.909	636.909
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-
Nematerijalna imovina	-	-	-	2.522.455	2.522.455
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	3.036.516	3.036.516
Investicione nekretnine	-	-	-	7.734	7.734
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	904.256	904.256
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	308.445	77.040	231.405	1.687.096	1.918.501
Bilansna izloženost	654.008.018	13.797.474	640.210.544	13.305.084	653.515.628
Date garancije i jemstva	129.403.378	753.801	128.649.577	-	128.649.577
Preuzete buduće obaveze	154.432.110	784.123	153.647.987	35.929.624	189.577.611
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	890.576.485	890.576.485
Vanbilansna izloženost	283.835.488	1.537.924	282.297.564	926.506.109	1.208.803.673
Ukupna izloženost	937.843.506	15.335.398	922.508.108	939.811.193	1.862.319.301

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

(u hiljadama dinara)

Sa stanjem na dan 31.12.2023.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	95.584.471	2.850.382	578	3.619.284	102.054.715	578	4.526.831	97.527.306	39.417.170	389.862
Stambeni krediti	39.646.303	261.484	-	442.008	40.349.795	-	265.626	40.084.169	39.312.920	389.232
Potrošački i gotovinski krediti	50.986.999	2.351.952	578	3.097.344	56.436.873	578	4.154.907	52.281.388	97.653	630
Transakcioni krediti i kreditne kartice	4.315.377	212.164	-	56.950	4.584.491	-	78.198	4.506.293	-	-
Ostala potraživanja	635.792	24.782	-	22.982	683.556	-	28.100	655.456	6.597	-
Potraživanja od privrede	803.422.113	21.668.899	9.626.069	1.071.710	835.788.791	5.484.847	5.323.140	824.980.804	102.350.619	6.261.301
Velika preduzeća	189.041.083	6.213.739	3.395.572	2.007	198.652.401	1.677.457	1.256.291	195.718.653	18.930.222	1.786.129
Mala i srednja preduzeća	205.907.087	10.155.468	5.785.998	732.903	222.581.456	3.510.698	2.756.628	216.314.130	63.700.614	4.122.577
Javna preduzeća	32.480.402	5.094	-	4.667	32.490.163	-	128.815	32.361.348	12.000.716	-
Potraživanja od ostalih klijenata**	375.993.541	5.294.598	444.499	332.133	382.064.771	296.692	1.181.406	380.586.673	7.719.067	352.595
Ukupna izloženost	899.006.584	24.519.281	9.626.647	4.690.994	937.843.506	5.485.425	9.849.971	922.508.110	141.767.789	6.651.163
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	899.006.585	24.519.281	-	-	923.525.866	-	6.578.990	916.946.876	141.767.788	-
od čega: restrukturirana	7.520.851	128.919	-	-	7.649.770	-	282.495	7.367.275	5.221.595	-
Problematična potraživanja	-	-	9.626.646	4.690.994	14.317.640	5.485.425	3.270.983	5.561.232	-	6.651.163
od čega: restrukturirana	-	-	5.336.256	403.248	5.739.504	3.255.390	297.776	2.186.338	-	3.639.013
Ukupna izloženost	899.006.585	24.519.281	9.626.646	4.690.994	937.843.506	5.485.425	9.849.973	922.508.108	141.767.788	6.651.163

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja.

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.